

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه آموزشی و سرفصل دروس

دوره: کارشناسی

رشته: کتابداری و اطلاع رسانی

گروه: علوم اجتماعی

مصوب هفتصد و بیست و یکمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۸۸/۳/۳۱

تاریخ:

شماره:

پست:

از: سازمان مرکزی دانشگاه

به: دبیرخانه مناطق ۱۴ گانه، کلیه واحدهای دانشگاهی و مراکز آموزشی مجری دوره کارشناسی رشته کتابداری و اطلاع

رسانی

موضوع: ابلاغ سرفصل جدید

با سلام

ضمن اعلام اینکه سرفصل جدید دوره کارشناسی رشته کتابداری و اطلاع رسانی مصوب جلسه ۷۲۱ مورخ

۱۳۸۸/۳/۳۱ شورایی عالی برنامه ریزی جهت بهره برداری در سایت اینترنتی دفتر مطالعات و برنامه ریزی

آموزشی www.Iausep.com قرار داده شده است به آگاهی می رساند:

ضمن دریافت آن از سایت، اجرای این سرفصل از نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۹۰ برای

دانشجویان ورودی سال ۱۳۸۹ و به بعد رشته فوق الذکر الزامیست و سرفصل مصوب جلسه ۳۲۴ مورخ

۱۳۷۵/۶/۱۸ شورایی عالی برنامه ریزی برای این گروه از دانشجویان (ورودیهای ۱۳۸۹ و به بعد) منسوخ اعلام

می گردد.

با توجه به اینکه برنامه درسی جدید بدون گرایش مصوب شده است جهت ورودیهای ۸۹ و به بعد رشته

مذکور بدون گرایش اجرا می گردد.

دکتر جعفر حسین جعفری
معاون آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی

۴۶,۸۰۶۱۹
۸۹-۵۱۳

رونوشت:

دفتر مطالعات و برنامه ریزی آموزشی به همراه سابقه.

جناب آقای دکتر مهدوی رئیس محترم گروه علوم انسانی جهت اطلاع

اداره فارغ التحصیلان جهت اطلاع و اقدام لازم

مرکز آزمون جهت اطلاع و اقدام لازم.

دفتر خدمات آموزشی جهت اطلاع.

برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته کتابداری و اطلاع رسانی

گروه: علوم اجتماعی

رشته: کتابداری و اطلاع رسانی

کمیته تخصصی: کتابداری

گرایش:

کد رشته:

دوره: کارشناسی

شورای برنامه ریزی آموزش عالی در جلسه ۷۲۱ مورخ ۸۸/۳/۳۱ خود برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته کتابداری و اطلاع رسانی را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) مصوب نمود.

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی کتابداری و اطلاع رسانی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تاسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می باشند.

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۸۸/۳/۳۱ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است و برنامه دوره کارشناسی رشته کتابداری مصوب جلسه ۳۲۴ مورخ ۷۵/۶/۱۸ برای این گروه از دانشجویان منسوخ می شود و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مشمول ماده ۱ می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی کتابداری و اطلاع رسانی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره هفتصد و بیست و یکمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی
مورخ ۸۸/۳/۳۱ در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته کتابداری و اطلاع رسانی

۲) برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته کتابداری و اطلاع رسانی
که از طرف گروه علوم اجتماعی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به
تصویب رسید
۲) این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجرا است و
پس از آن نیازمند بازنگری است.

رای صادره جلسه ۷۲۱ شورای برنامه ریزی آموزش عالی مورخ ۸۸/۳/۳۱
در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته کتابداری و اطلاع رسانی صحیح است
و به مورد اجرا گذاشته شود.

کامران دانشجو
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رجبعلی برزوشی
دبیر شورای برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه دوره کارشناسی کتابداری و اطلاع رسانی

مقدمه

دوره کارشناسی رشته کتابداری و اطلاع رسانی از جمله دوره های پایه آموزش دانشگاهی این رشته در ایران محسوب می شود و درصدد است که نیروی انسانی لازم را برای فعالیت های حرفه ای در انواع کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی تربیت کند.

سابقه برنامه ریزی و برگزاری این دوره به چندین دهه قبل باز می گردد و در طول این مدت، برنامه های گوناگونی، به صورت متمرکز یا غیرمتمرکز، تهیه شده و در دانشگاه ها به مورد اجرا گذاشته شده است. از آنجایی که این تعدد و تنوع برنامه ها، فارغ التحصیلان این مقطع را برای ورود به مقاطع مختلف دچار بلا تکلیفی کرده است، وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری تصمیم گرفت که برنامه ای را تدوین کند که هم از جریان های نوین این رشته تأثیر پذیرفته باشد و هم از سرگردانی فارغ التحصیلان این مقطع بکاهد.

توجه به این دوره از دو لحاظ حائز اهمیت است: نخست اینکه تعداد قابل توجهی از فارغ التحصیلان این مقطع وارد بازار کار می شوند و ممکن است به ادامه تحصیل نپردازند یا با فاصله ای چندساله وارد تحصیل در مراتب بالاتر شوند. بنابراین، کسب اطلاعات همه جانبه از جنبه های تخصصی رشته برای انجام فعالیت در کتابخانه ها مراکز اطلاع رسانی امری ضروری است. دوم اینکه داوطلبان ورود به مقطع تحصیلات تکمیلی، به جز مواردی استثنایی، فارغ التحصیلان کارشناسی همین رشته هستند و به همین دلیل لازم است که با مباحث نظری مختلف به قدر کافی آشنا باشند تا بتوانند دانش مرتبه بعدی خود را بر آن استوار سازند.

برنامه حاضر با توجه به این نکات پیشگفته تدوین شده و به همین دلیل توزیع واحدهای عملی و نظری با اندکی اختلاف (۲۹ واحد عملی و ۳۱ واحد نظری در دروس تخصصی اجباری) به طور مساوی صورت گرفته است. به بیان دیگر هم ورود به بازار کار و هم ورود به مقاطع تحصیلی بالاتر با احتمالی کمابیش یکسان پیش بینی شده است.

در تدوین این برنامه سعی بر آن بوده است که سطح کارشناسی از لحاظ دانش تخصصی ارتقاء یابد و به همین دلیل، دروسی از مقطع کارشناسی ارشد یا دروسی جدید به مقطع کارشناسی انتقال یافته است. بنابراین، انتظار می رود که گستره آموخته های این مقطع بتواند انتظارات دانشجویان از یک سو و مطالبات بازار کار را از سوی دیگر تامین کند. بدیهی است اجرای این برنامه بر برنامه های درسی مقاطع بالاتر تأثیر خواهد گذاشت که در دستور کار برنامه ریزی آن مقاطع در کمیته قرار خواهد گرفت.

توزیع دروس

دروس این مقطع به سه بخش " پایه "، "تخصصی اجباری"، "تخصصی اختیاری" تقسیم شده است. دروس پایه ۴۱ واحد، تخصصی اجباری ۶۰ واحد، و تخصصی اختیاری ۲۰ واحد (که ۱۰ واحد آن الزامی است) را در بر می گیرد. توجه به ۲۱ واحد دروس عمومی، تعداد واحدهایی که دانشجو برای فراغت از تحصیل باید بگذراند به ۱۳۲ واحد بالغ می گردد.

شرایط ورود و طول مدت تحصیل

شرایط اولیه ورود به رشته تابع قوانین و مقررات کلی ورود به آموزش عالی است و علاوه بر آن گذراندن آزمون ورودی تخصصی که از سوی سازمان سنجش تعیین و اعلام می گردد الزامی است. طول دوره تحصیل حداکثر هشت نیمسال خواهد بود و دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی طبق مقررات آموزشی ثبت نام کند.

۱. درس‌های پایه کتابداری و اطلاع‌رسانی

پیشنیاز	عملی	نظری	تعداد واحد	نام درس	کد درس
	-	۲	۲	روانشناسی عمومی	۱۰۱
	-	۲	۲	مبانی جامعه‌شناسی	۱۰۲
	-	۲	۲	تاریخ تمدن	۱۰۳
	۱	۱	۲	آمار برای کتابداران	۱۰۴
	-	۲	۲	متون اختصاصی انگلیسی (۱)	۱۰۵
	-	۲	۲	متون اختصاصی انگلیسی (۲)	۱۰۶
	-	۲	۲	متون اختصاصی انگلیسی (۳)	۱۰۷
	۱	۱	۲	مبانی علوم رایانه	۱۰۸
	-	۲	۲	تاریخ علوم	۱۰۹
	۲	۱	۳	واژه‌پردازی (فارسی و لاتین)	۱۱۰
	-	۲	۲	زبان‌شناسی کاربردی	۱۱۱
	-	۳	۳	آشنایی با تاریخ ادبیات ایران	۱۱۲
	-	۳	۳	آشنایی با تاریخ ادبیات جهان	۱۱۳
	-	۲	۲	آشنایی با مطبوعات و رسانه‌ها	۱۱۴
	-	۲	۲	آشنایی با اطلاعات و ارتباطات	۱۱۵
	-	۲	۲	مقدمه‌ای بر روابط عمومی	۱۱۶
	۱	۱	۲	آشنایی با ویراستاری و نشر	۱۱۷
	۱	۱	۲	آیین نگارش علمی	۱۱۸
	-	۲	۲	اخلاق حرفه‌ای	۱۱۹
	۶	۳۵	۴۱	جمع	

۲. درس‌های تخصصی اجباری کتابداری و اطلاع‌رسانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	نظری	عملی	پیشنیاز
۱۲۰	مقدمه‌ای بر کتابداری و اطلاع‌رسانی	۲	۲	-	-
۱۲۱	فراهم آوری و توسعه مجموعه	۳	۱	۲	-
۱۲۲	سازماندهی ۱ (فهرست‌نویسی توصیفی و تحلیلی)	۳	۱	۲	کدهای ۱۲۱، ۱۲۰
۱۲۳	سازماندهی ۲ (رده‌بندی دیویی)	۳	۱	۲	کد ۱۲۲
۱۲۴	سازماندهی ۳ (رده‌بندی کنگره)	۳	۱	۲	کد ۱۲۳
۱۲۵	آشنایی با فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات	۲	۱	۱	کدهای ۱۲۰، ۱۰۸
۱۲۶	آشنایی با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای	۲	۱	۱	کد ۱۲۵
۱۲۷	سازماندهی رایانه‌ای منابع	۳	۱	۲	کدهای ۱۲۶، ۱۲۴
۱۲۸	مرجع‌شناسی عمومی	۳	۱	۲	کد ۱۲۱
۱۲۹	مرجع‌شناسی تخصصی	۳	۱	۲	کد ۱۲۸
۱۳۰	اصول کار مرجع	۲	۲	-	کد ۱۲۹
۱۳۱	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی	۲	۱	۱	کدهای ۱۲۹، ۱۲۵
۱۳۲	ساختمان و تجهیزات کتابخانه	۲	۲	-	کد ۱۲۰
۱۳۳	مدیریت نشریات ادواری	۲	۱	۱	کدهای ۱۲۱، ۱۲۰
۱۳۴	نمایه‌سازی کتاب	۲	۱	۱	کد ۱۲۷
۱۳۵	مواد و خدمات برای کودکان و نوجوانان	۲	۱	۱	کدهای ۱۲۱، ۱۲۰
۱۳۶	مبانی و روش‌های آموزش سواد اطلاعاتی	۲	۱	۱	کدهای ۱۳۱، ۱۲۹
۱۳۷	آشنایی با مدیریت دانش	۲	۲	-	کدهای ۱۲۷، ۱۲۵، ۱۱۵
۱۳۸	کتابخانه و توسعه پایدار	۲	۲	-	کدهای ۱۲۰، ۱۱۵، ۱۰۲

کد ۱۲۵	۱	۱	۲	طراحی و مدیریت وب کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی	۱۳۹
کدهای ۱۲۹، ۱۳۳، ۱۳۴	-	۲	۲	آشنایی با علم‌سنجی	۱۴۰
کدهای ۱۰۴، ۱۲۱ الی ۱۴۰	۱	۱	۲	تحقیق مقدماتی در کتابداری و اطلاع رسانی	۱۴۱
کدهای ۱۲۰ الی ۱۳۷	-	۳	۳	مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی	۱۴۲
کدهای ۱۲۲	۲	-	۲	کارآموزی ۱	۱۴۳
کد ۱۴۳	۲	-	۲	کارآموزی ۲	۱۴۴
کد ۱۴۴	۲	-	۲	کارآموزی ۳	۱۴۵
	۲۹	۳۱	۶۰	جمع	

۳. درس‌های تخصصی اختیاری کتابداری و اطلاع‌رسانی^۱

کد درس	نام درس	تعداد واحد	نظری	عملی	پیشنیاز
۱۴۶	کتابخانه‌های دانشگاهی و توسعه علمی	۲	۲	-	
۱۴۷	مرجع‌شناسی علوم اسلامی	۲	۱	۱	
۱۴۸	خدمات برون کتابخانه‌ای	۲	۲	-	
۱۴۹	مواد و خدمات کتابخانه برای بزرگسالان نوسواد	۲	۱	۱	
۱۵۰	آشنایی با نسخه‌های خطی و آثار کمیاب	۲	۲	-	
۱۵۱	جامعه‌شناسی اوقات فراغت و مطالعه	۲	۲	-	
۱۵۲	کتابخانه‌های عمومی و توسعه فرهنگی	۲	۲	-	
۱۵۳	مقدمات آرشیو	۲	۲	-	
۱۵۴	کتابخانه‌های آموزشی و توسعه یادگیری	۲	۲	-	
۱۵۵	کتابخانه‌های تخصصی و توسعه اهداف سازمانی	۲	۲	-	
	جمع	۲۰	۱۸	۲	

۱. از مجموع درس‌های تخصصی اختیاری بنا بر نظر استاد راهنما ۱۰ واحد انتخاب می‌شود.

دروس پایه

عنوان درس : روانشناسی عمومی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با مباحث عمده و مفاهیم بنیادین روانشناسی

شرح درس:

تعریف و تبیین قلمرو روانشناسی در عصر حاضر، شاخه های مختلف روان شناسی و کاربرد آن در زندگی فردی، حرفه ای و اجتماعی؛ روان شناسی ارتباطات (مبانی روان شناختی ارتباط)؛ عوامل مؤثر در ارتباط مؤثر و متقابل؛ معنا و مفهوم تفاوت های فردی (درون فردی و برون فردی) و کاربرد آن در تعلیم و تربیت و روابط اجتماعی؛ شخصیت؛ تشریح مفاهیم شخصیت؛ منش و رفتار و مؤلفه های آن از نگاه روان شناسی؛ عوامل مؤثر در تکوین شخصیت و روش های ارزیابی شخصیت؛ هوش؛ هوش هیجانی؛ اخلاقیت؛ یادگیری؛ یادگیری مستقیم و یادگیری غیرمستقیم (ضمنی)؛ عوامل مؤثر در یادگیری؛ قوانین یادگیری؛ انتقال یادگیری؛ دقت؛ توجه و ادراک؛ حافظه؛ عوامل مؤثر در تقویت حافظه؛ فراموشی و عوامل اصلی فراموشی؛ احساس و هیجان در زندگی فردی و اجتماعی؛ نگرش ها و بازخوردهای اجتماعی و عوامل مؤثر در پدیدآیی و تکوین نگرش ها و رفتارهای اجتماعی؛ مکانیسم های دفاعی انسان در حیات فردی و اجتماعی؛ بهداشت روانی و پیشگیری از اختلالات روانی.

منابع پیشنهادی:

اتکینسون، ریتال. زمینه روان شناسی هیلگارد. ترجمه محمدتقی براهنی و دیگران. تهران: رشد، ۱۳۷۸.

ارونسون، الیوت. روانشناسی اجتماعی. ترجمه حسین شکرکن. تهران: رشد، ۱۳۶۹.

پارسا، محمد. بنیادهای روان شناسی (روان شناسی عمومی). تهران: سخن، ۱۳۷۸.

گنجی، حمزه. روان شناسی عمومی. تهران: نشر دانا، ۱۳۷۵.

عنوان درس: مبانی جامعه‌شناسی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

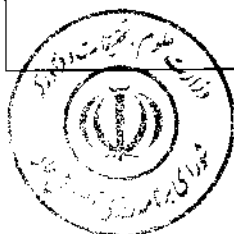
هدف: آشنا ساختن دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه‌شناسی و ارتباط آن با سایر رشته‌های همجوار

شرح درس:

تعاریف مختلف جامعه‌شناسی (همراه با نقد و بررسی و ارائه تعریف درست از جامعه‌شناسی)، جایگاه جامعه‌شناسی در علوم انسانی، تاریخچه پیدایش علوم اجتماعی در کشورهای اسلامی و دنیای غرب، مفاهیم جامعه‌شناسی (فرد و جامعه، طبقات و گروه‌های اجتماعی)، انواع جوامع (جامعه توسعه یافته و جامعه در حال توسعه)، نهادهای اجتماعی (نهاد خانواده، نهاد آموزشی، نهاد مذهبی، نهاد اقتصادی، نهاد حکومتی)، مفهوم ستاد و سازمان‌های اجتماعی، جمعیت و بوم‌شناسی، آشنایی با ساخت جامعه ایران (جامعه شهری، جامعه روستایی، جامعه عشایر)، روشهای کمی و کیفی در مطالعات اجتماعی، شیوه‌های معمول تحقیقات اجتماعی در ایران.

منابع پیشنهادی:

کوئن، بروس. درآمدی بر جامعه‌شناسی. ترجمه محسن ثلاثی، تهران: نشر توتیا، ۱۳۷۹.
 محسنی، منوچهر. مقدمات جامعه‌شناسی. تهران: شرکت پژوهش یار، ۱۳۶۳.
 مندراس، هانری؛ کوروویچ، ژورژ. مبانی جامعه‌شناسی. ترجمه باقر پرهام. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۹.
 بی، ارل. درآمدی بر جامعه‌شناسی، علمی انتقادی. ترجمه محمدحسین پناهی، دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۸۶.
 گیدنز، آنتونی. جامعه‌شناسی. ترجمه منوچهر صبوری. تهران: نشر نی، ۱۳۸۲.

عنوان درس: تاریخ تمدن

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: — پیش نیاز: —

هدف: آشنایی دانشجویان با سیر تحول تمدن بشری، تعدد تمدن ها، قدمت و تاثیر آنها بر یکدیگر

شرح درس:

مفاهیم تاریخ و تمدن و فرهنگ، روش های بررسی تاریخی، پیدایش تمدن، دوره های اولیه تمدن، تعدد تمدن ها، تمدن های مصر، بین النهرین (بابل - آشور - سومر)، فنیقیه، ایران، هند، چین، یونان، روم، مسیحیت، قرون وسطی، تمدن اسلامی، رنسانس، انقلاب صنعتی، دوره روشنگری، انقلاب فرانسه، تحولات اجتماعی و علمی و فرهنگی در قرون نوزدهم و بیستم.

منابع پیشنهادی:

دورانت، ویلیام جیمز. تاریخ تمدن. ترجمه احمد آرام و دیگران. تهران: انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۳۶۵.
 زیدان، جرجی. تاریخ تمدن اسلام. ترجمه علی جواهر کلام. تهران: امیر کبیر، ۱۳۴۵.
 صدیق اعلم، عیسی. تاریخ فرهنگ ایران از آغاز تا زمان حاضر. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۴۷.
 کرمر، جونل. احیای فرهنگی در عهد آل بویه. انسان گرایی در عصر رنسانس اسلامی. ترجمه محمدسعید حنایی کاشانی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۵.
 لاپیدوس، ایراماروین. تاریخ جوامع اسلامی از آغاز تا قرن هجدهم. ترجمه محمود رمضان زاده. مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش های اسلامی، ۱۳۷۳.
 لوکاس، هنری. تاریخ تمدن. از کهن ترین روزگار تا سده ما. ترجمه عبدالحسین آذرنگ. تهران: انتشارات کیهان، ۱۳۷۲.
 متز، آدام. تمدن اسلامی در قرن چهارم هجری (یا رنسانس اسلامی). ترجمه علیرضا ذکاوتی قره گوزلو. تهران: امیر کبیر، ۱۳۶۴.
 نهرو، جواهر لعل. نگاهی به تاریخ جهان. ترجمه محمود تفضلی. تهران: امیر کبیر، ۱۳۵۱.
 هونکه، زیگرید. فرهنگ اسلام در اروپا. ترجمه مرتضی رهبانی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۰.

عنوان درس: آمار برای کتابداران

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: -

هدف: آشنا ساختن با مفاهیم و مبانی آمار توصیفی و بعضی از مفاهیم ساده آمار استنباطی و چگونگی استفاده از این روش ها در کتابخانه ها.

شرح درس:

بیان ضرورت و کاربرد آمار در کتابداری، تعریف و مفاهیم اصلی آمار (آمار توصیفی، آمار استنباطی، جامعه آماری، نمونه آماری، متغیر مستقل، متغیر وابسته)، فراوانی، مقیاس ها [مقیاس اسمی (nominal)، مقیاس رتبه ای (ordinal)، مقیاس فاصله ای (interval)، مقیاس نسبی (ratio)]، داده های آماری، توزیع فراوانی داده ها، نمودارها [نمودار میله ای یا ستونی، نمودار مستطیلی (هیستوگرام)، نمودار دایره ای، منحنی ها (منحنی شکسته، چند ضلعی، منحنی پیوسته)]، آمار توصیفی شامل توصیف عددی نتایج توزیع ها (فراوانی، فراوانی نسبی، فراوانی تجمعی)، درصدها (درصد فراوانی، درصد فراوانی نسبی، درصد فراوانی تجمعی)؛ معیارهای گرایش به مرکز (نما، میانه، میانگین)؛ معیارهای پراکندگی (انحراف متوسط، انحراف معیار، واریانس)؛ استانداردسازی (محاسبه نمره استاندارد، نسبت فراوانی، منحنی نرمال)، آمار استنباطی شامل برآورد میانگین جامعه از روی میانگین نمونه، محاسبه خطای استاندارد، امید ریاضی (میانگین میانگین ها) $E(X)$ ، توزیع Z ، توزیع t ، برآورد نسبت؛ آزمون فرض سطح معنی دار بودن؛ همبستگی شامل خصوصیات ضریب همبستگی، رگرسیون خطی و اصول پیش بینی.

منابع پیشنهادی:

هوید، علیرضا. آمار و روش های کمی در کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۷۸.
شیولسون، ریچارد ج. استدلال آماری در علوم رفتاری، ترجمه علیرضا کیامنش. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی، واحد علامه طباطبائی، ۱۳۸۴، ۲ ج.
وان، لیون. روشهای آماری برای کتابداری و اطلاع رسانی: رویکرد کاربردی و ساده برای درک، استفاده و تفسیر آمار. ترجمه محمدرضا قانع، کیوان کوشا. تهران: ویراستار حمیدرضا حسن آبادی، تهران: چاپار، ۱۳۸۴.

عنوان درس : متون تخصصی انگلیسی ۱

تعداد واحد: ۲ نظری : ۲ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آماده ساختن دانشجو برای خواندن و درک مفاهیم متون تخصصی انگلیسی

شرح درس: مروری بر واژگان و دستور زبان ، خواندن و درک مفاهیم متون ساده تخصصی با تاکید بر: گسترش واژگان و معادل سازی برای آنها ، نگارش رتوس مطالب ، ایجاد مهارت استفاده از فرهنگ ها و دایره المعارف ها

منابع پیشنهادی :

Bani eghbal, Nahid. English for students of library and information science (I). Tehran: SAMT organization. Edited by: Sara Ilkhani, 1377.

عنوان درس : متون تخصصی انگلیسی ۲

تعداد واحد: ۲   نظری : ۲   عملی: -   پیش نیاز: کد ۱۰۵

هدف: آماده ساختن دانشجو برای درک و ترجمه متون تخصصی انگلیسی

شرح درس:

خواندن و درک مفاهیم متون پیشرفته تخصصی ، گسترش واژگان تخصصی و معادل سازی برای آنها ، ترجمه جمله و بند به زبان فارسی

منابع پیشنهادی:

Bani eghbal, Nahid. English for students of library and information science (II). Tehran: SAMT organization. Edited by: Sara Ilkhani, 1377.

عنوان درس : متون تخصصی انگلیسی ۳

تعداد واحد: ۲ نظری : ۲ عملی: _ پیش نیاز: کد ۱۰۶

هدف: آماده ساختن دانشجو برای درک و ترجمه متون تخصصی انگلیسی

شرح درس:

خواندن و درک مفاهیم متون پیشرفته تخصصی ، گسترش واژگان تخصصی و معادل سازی برای آنها ،
ترجمه جمله و بند به زبان فارسی

منابع پیشنهادی:

بنی اقبال، ناهید. انگلیسی کتابداری و اطلاع رسانی برای آمادگی آزمون ورودی دوره های کارشناسی ارشد
و دکتری . تهران: انتشارات دانشگاه تهران ، چاپ دوم، ۱۳۸۱.

عنوان درس: مبانی علوم رایانه

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: -

هدف: آشنا ساختن دانشجو با اجزاء مختلف یک رایانه شخصی، سیستم عامل ویندوز و کار با برنامه های کاربردی مهم و موتورهای جستجو و سایت های معروف و مفید اطلاعاتی رشته.

شرح درس:

شناخت ساختار رایانه شخصی شامل صفحه کلید، موشواره، اسکنر، میکروفن و متعلقات پردازنده شامل سی دی، فلاپی، دیسک سخت، رام (ROM)، رم (RAM)، کارت گرافیکی، کارت صدا، سی پی یو (CPU)، برد اصلی (Main board)؛ خروجی شامل نمایشگر (مانیتور)، چاپگر (پرینتر)، اسپیکر، پلاتر و ...؛ آشنایی با سیستم عامل Windows، DOS؛ شامل تاریخچه سیستم عامل پیشرفته، قابلیت و ویژگی های سیستم عامل ویندوز، نحوه نصب و راه اندازی سیستم عامل ویندوز و تنظیم های مربوط؛ کار با واژه پرداز Word؛ کار با صفحات گسترده Excel؛ کار با نرم افزار ارائه مطالب Powerpoint؛ کار با نرم افزار طراحی بانک های اطلاعاتی Access؛ آشنایی با مرورگرها و نحوه کار و جستجو با موتورهای مهم جستجو؛ آشنایی با سایت های مهم معروف رشته تحصیلی مربوط؛ آشنایی با پست الکترونیکی (E-Mail).

منابع پیشنهادی:

ابراهیمی، مهدی. اینترنت. تهران، چاپار، ۱۳۸۰.
 نبوی، فاطمه؛ فتاحی، رحمت الله؛ تجدد نسترن. فناوری اطلاعات، ارتباطات و شبکه ها: استانداردها و پروتکل ها. تهران: کتابدار، ۱۳۸۶.
 قاسمی، علی حسین. تبحر در فناوری اطلاعات. تهران: چاپار، ۱۳۸۱.
 کوشا، کیوان. ابزارهای کاوش در اینترنت: اصول، مهارت ها و امکان جستجو در وب. تهران: کتابدار، ۱۳۸۳.
 لاون، کنت؛ لاودن، جین پرایس. فناوری اطلاعات، ترجمه حمید محسنی. تهران: کتابدار، ۱۳۸۵.
 هالندن، پل؛ مانلی، برندن؛ هالندن، پل. راهنمای جامع ICDL. ترجمه شیرین براتیون. تهران: انتشارات سیمین دخت، ۱۳۸۵.

عنوان درس : تاریخ علوم

تعداد واحد: ۲ نظری : ۲ عملی: - پیش نیاز: کد ۳۹

هدف: آشنایی دانشجویان با سیر تحول علوم و تاثیرات متقابل تاریخی و اجتماعی علم.

شرح درس:

مفهوم علم، روش های علم، سیر تحولات علوم و فنون در جهان باستان، قرون وسطی و دوره تمدن اسلامی ، انقلاب های علمی، علوم و فنون در قرون ۱۸ و ۱۹ ، پیشرفت های علمی در قرن بیستم، آثار متقابل پیشرفت های علمی و فنی و اقتصادی ، علم در جهان امروز

منابع پیشنهادی:

- برنال، جان. علم در تاریخ. ترجمه ح. اسدپورپیرانفر و دیگران. تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۴-۱۳۵۶.
- رنان، کالین ا. تاریخ علم کمبریج. ترجمه حسن افشار. تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۱.
- روسو، پی یر. تاریخ علوم. ترجمه حسن صفاری. تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۸.
- زرین کوب، عبدالحسین. کارنامه اسلام. تهران: انتشار، ۱۳۴۸.
- سارتون، جرج. تاریخ علم. ترجمه احمد آرام. تهران: بی نا. ۱۳۳۶.
- صفا، ذبیح اله. تاریخ علوم عقلی در تمدن اسلامی تا اواسط قرن پنجم. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۷۱.
- فرشاد، مهدی. تاریخ علم در ایران. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۶.
- هونکه، زیگرید. فرهنگ اسلام در اروپا. ترجمه مرتضی رهبانی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۰-۱۳۶۱.
- یر، دامپی. تاریخ علم. ترجمه عبدالحسین آذرنگ. تهران: سمت، ۱۳۷۱.

عنوان درس : واژه پردازی (فارسی و لاتین)

تعداد واحد: ۳ نظری : ۱ عملی: ۲ پیش نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با طرز کار واژه پردازها و چگونگی استفاده از آنها در امور تخصصی و خدمات کتابخانه ای

شرح درس:

مفهوم واژه پردازی و تفاوت آنها با ماشین نویسی، تعریف برنامه های واژه پرداز، تفاوت برنامه های واژه پرداز با ویرایشگر متن، ارکان اصلی یک واژه پرداز و آشنایی با واژه پردازهای میکروسافت ورد xp آخرین ویرایش های در دست استفاده

منابع پیشنهادی :

راهنمای واژه پرداز میکروسافت ورد (آخرین ویرایش).

سلطانی، پوری. خدمات فنی ، ویرایش ۸ تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۸.

عنوان درس: زبانشناسی کاربردی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با موضوعات و مباحث عمده علم زبانشناسی نوین و شناخت اصطلاحات رایج در این علم و رابطه آن با علوم دیگر به ویژه کتابداری و اطلاع رسانی

شرح درس:

تعریف زبان و زبانشناسی، تاریخچه مطالعات زبانی، دستگاه و قابلیت تجزیه دوگانه زبان، دستور ساخت گرای، دستورگشتاری، زایشی، نسیت زبان، اقتصاد زبان، ویژگی های زیرزنجیری زبان: نقش های زبان، رابطه زبان و خط، اندامهای گویایی، صوت و آواء، اصوات زبان، واج، هجا، تکواژ و واژه، معنی شناسی. رابطه زبانشناسی با کتابداری و اطلاع رسانی

منابع پیشنهادی:

اچسون، جین. زبان شناسی همگانی. ترجمه حسین وثوقی. تهران: کتابسرا، ۱۳۶۳.
 باطنی، محمدرضا. مسائل زبانشناسی نوین (ده مقاله). تهران: آگاه، ۱۳۵۵.
 باطنی، محمدرضا. نگاهی تازه به دستور زبان. تهران: آگاه، ۱۳۶۳.
 باقری، مهری. مقدمات زبانشناسی. تهران: مؤسسه نهادگذاری مطالعات علمی و پژوهشی گویا، ۱۳۷۵.
 نجفی، ابوالحسن. مبانی زبانشناسی و کاربرد آن در زبان فارسی. تهران: مؤسسه نهادگذاری مطالعات علمی و پژوهشی گویا، ۱۳۷۷.

عنوان درس: آشنایی با تاریخ ادبیات ایران

تعداد واحد: ۳ نظری: ۳ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با سیر تحول ادبیات ایران، انواع سبک های ادبی، شاعران و نویسندگان مهم و آثار عمده ادبی.

شرح درس:

هدف ادبیات، وظیفه ادبیات، مفاهیم ادبی، نهضت های ادبی؛ انواع ادبی (شعر، نمایشنامه، داستان، مقاله، طنز، و هجو و هزل، نثر ادبی)؛ فن بیان در فرم های ادبی خاص انواع شعر (غزل، قصیده، حماسه...)؛ زبان های ایرانی و ادبیات ایران قبل از اسلام، قرن سوم تا ششم (دوره قبل از مغول)، قرن هفتم تا نهم (دوره شعرای بزرگ و پیدایش سبک های خراسانی، عراقی، هندی)، قرن دهم تا سیزدهم (گسترش ادبیات فارسی در خارج از ایران)؛ قرن چهاردهم دوره مشروطیت تا زمان حال، جراید و مجلات، انجمن های ادبی، رمان و شعر نو.

منابع پیشنهادی:

- آرین پور، یحیی، از صبا تا نیما. تهران: شرکت سهامی کتابهای جیبی، ۱۳۵۵.
 انوشه، حسن. دانشنامه ادب فارسی. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۶.
 براون، ادوارد گرانویل. تاریخ ادبیات ایران. تهران: مروارید، ۱۳۶۹. ج ۴.
 تفضلی، احمد. تاریخ ادبیات ایران پیش از اسلام. به کوشش ژاله آموزگار. تهران: سخن، ۱۳۷۶.
 میرعبدینی، حسن. رمان فارسی چگونه پدید آمد؟. کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۱۷، اسفند ۱۳۷۷، ص ۲۸-۲۹.
 شمس لنگرودی، محمد. تاریخ تحلیلی شعر نو. تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۷.
 شمس لنگرودی، محمد. از نیما تا بعد. تهران: ۱۳۷۰.
 خانلری، زهرا. فرهنگ ادبیات فارسی. تهران: توس، ۱۳۶۶.
 صفا، ذبیح... تاریخ ادبیات ایران. تهران: ابن سینا، ۱۳۴۷.

عنوان درس : آشنایی با تاریخ ادبیات جهان

تعداد واحد: ۳ نظری: ۳ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با سیر تحول و تطور ادبیات در میان ملل و اقوام در سراسر جهان از دوران باستان تا زمان حاضر، معرفی چهره های برجسته و آثار ادبی عمده جهان.

شرح درس:

معرفی انواع ادبی (شامل نمایشنامه، داستان، شعر...)؛ ادبیات تخیلی، عرفانی، اخلاقی، سیاسی و اجتماعی؛ ادبیات باستان (شامل مصر، بین النهرین، چین، هند، یونان و روم)؛ ادبیات قرون وسطی در شرق (شامل ادبیات عرب) و ادبیات اروپا، نهضت ترجمه در جهان اسلام؛ ادبیات جدید، مکتب های ادبی (کلاسیسم، رمانتیسم، رئالیسم، ناتورالیسم)؛ ادبیات قرن بیستم (عربی، انگلیسی، فرانسوی، آلمانی، روسی و امریکای لاتین)

منابع پیشنهادی:

- الفاخوری، حنا. تاریخ ادبیات زبان عربی. ترجمه عبدالمحمد آیتی، تهران: ۱۳۷۸.
- تراویک، باکتر. تاریخ ادبیات جهان. ترجمه عربعلی رضائی. تهران: فرزانه روز، ۱۳۷۳.
- پریستلی، جان بوینستن. سیری در ادبیات غرب. ترجمه ابراهیم یونسی. تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۲.
- خانلری، زهرا. فرهنگ ادبیات جهان. تهران: خوارزمی، ۱۳۷۵.
- سیدحسینی، رضا. فرهنگ آثار: معرفی آثار مکتوب جهان از آغاز تا امروز. تهران: سروش، ۱۳۷۸.
- سیدحسینی، رضا. مکتب های ادبی. تهران: نیل، ۱۳۴۲.

عنوان درس : آشنایی با مطبوعات و رسانه ها

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: — پیش نیاز: —

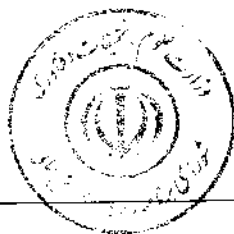
هدف: آشنایی نظری و رویکردی انتقادی به محصولات فرهنگی مردم پسند، همچون مجله ، روزنامه، کتاب، نمایش های تلویزیونی ، آگهی های بازرگانی، فیلم ها ، و سایت های اینترنتی.

شرح درس:

تاریخچه مطبوعات در جهان و ایران؛ مطبوعات فرهنگ مردمی و فرهنگ بالا و جامعه مدنی؛ نوشته های مردم پسند و طبقه اجتماعی ، نژاد ، ایدئولوژی و جنسیت؛ آزادی مطبوعات؛ سانسور در مطبوعات؛ تاریخچه رسانه ها در جهان و ایران؛ فرهنگ و رسانه؛ تلویزیون، رادیو، سینما و اینترنت؛ آسیب شناسی رسانه ها؛ اخلاق رسانه ای .

منابع پیشنهادی :

- آسابرگر، آرتور. روش های پژوهش رسان ها. ترجمه محمد حافظی. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها، ۱۳۷۳.
- آسابرگر، آرتور. روش های تحلیل رسانه ها. ترجمه پرویز اجلالی. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها، ۱۳۷۹.
- آلبر، پیر. مطبوعات. ترجمه فضل اله جلوه. تهران: سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۸.
- آلبر، پیر؛ ترو، اندرو. تاریخ مطبوعات جهان. ترجمه هوشنگ فرخجسته. تهران: پاسارگاد، ۱۳۶۳.
- ارنبرگ، اندرو؛ باراویز، پاتریک. تلویزیون و مخاطبان آن . ترجمه فرهاد رادپور. تهران: مرکز تحقیقات مطالعات و سنجش برنامه ای سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۷.
- اینگلیس، فرد. نظریه های رسانه ها. ترجمه محمود حقیقت کاشانی . تهران: مرکز تحقیقات مطالعات و سنجش برنامه ای صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۷.
- رسانه و ثبات سیاسی. تالیف جمعی از نویسندگان . تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۸۰.
- سلیبی، کیت؛ کاودری، ران. راهنمای بررسی تلویزیون. ترجمه علی عامری مهابادی . تهران : سروش ، ۱۳۸۰.
- سورین، ورنر؛ تانکار، جمیز. نظریه های ارتباطات. ترجمه علیرضا دهقان . دانشگاه تهران، ۱۳۸۱.
- کهن، گوئل. تاریخ سانسور در مطبوعات ایران. تهران: آگاه، ۱۳۶۰.
- محمدی ، مجید. اخلاق رسانه ها. تهران: انتشارات نقش و نگار، ۱۳۷۹.

عنوان درس : آشنایی با اطلاعات و ارتباطات

تعداد واحد: ۲ نظری : ۲ عملی: _ پیش نیاز: _

هدف: آشنا کردن دانشجویان با مفاهیم، مبانی و روند تحولات اطلاعات و ارتباطات اجتماعی

شرح درس:

اشاره به برخی نظریه های اطلاعات و ارتباطات ؛ کارکردهای اطلاعات در ارتباط با نیازها و تحولات جامعه؛ زمینه ها و ساختارهای فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه و تاثیر اطلاعات بر آنها؛ ارزش اطلاعات در نظام های کلان اجتماعی، اقتصادی، و مدیریتی ؛ شناخت جامعه اطلاعاتی: تعریف ها، معیارها و شاخص های آن؛ زیرساخت های ارتباطات و اطلاع رسانی در جامعه اطلاعاتی ؛ جامعه و شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی (اینترنت، رسانه ها، ...) ؛ اخلاق اطلاعات (توقعات و حقوق، وظایف و مسئولیت ها، مالکیت فکری،...)

منابع پیشنهادی :

هیل، مایکل. تاثیر اطلاعات بر جامعه : بررسی ماهیت، ارزش و کاربرد اطلاعات. ترجمه محسن نوکاریزی. تهران: چاپار، ۱۳۸۷.

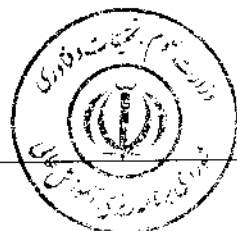
محسنی، منوچهر. جامعه شناسی جامعه اطلاعاتی. تهران: دیدار، ۱۳۸۶.

آذرنگ، عبدالحسین. شمه ای از اطلاعات و ارتباطات. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۷۸.

متون پایه یونسکو درباره جامعه اطلاعاتی. ترجمه مرضیه هدایت. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۴.

نای، جوزف اس. قدرت در عصر اطلاعات: از واقع گرایی تا جهانی شدن. ترجمه سعید میرترابی. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۸۷.

اطلاع رسانی و فرهنگ. به کوشش سید محمود نجاتی حسینی. تهران: خانه کتاب، ۱۳۸۰.

عنوان درس: مقدمه ای بر روابط عمومی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با تاریخچه، مفاهیم، اهداف، وظایف، کارکردها، الگوها، تنگناها و چالش های روابط عمومی (سنتی و الکترونیکی)؛ کسب مهارت های پایه ارتباط و آشنایی با مراحل تهیه گزارش.

شرح درس:

تاریخچه روابط عمومی در ایران و جهان؛ تعاریف و مفاهیم روابط عمومی؛ اهداف روابط عمومی؛ وظایف و مسئولیت های روابط عمومی (درون سازمانی و برون سازمانی)؛ نقش و کارکرد روابط عمومی؛ الگوهای روابط عمومی شامل الگوی نمایندگی تبلیغات، الگوی اطلاع رسانی، الگوی دو سویه ناهمستگ یا سازمان محور، الگوی دو سویه همسنگ یا مخاطب محور؛ مهارت های ارتباطی شامل ارتباطات شفاهی، ارتباطات نوشتاری، جلسات گروهی، تلفن؛ تنگناها و چالش های روابط عمومی؛ روابط عمومی الکترونیکی؛ مراحل تهیه گزارش.

منابع پیشنهادی:

قاسمی، سید فرید. روابط عمومی کاربردی. تهران: انتشارات مرکز سنجش و آموزش روابط عمومی، ۱۳۷۴.

سفیدی، هوشمند. فنون روابط عمومی. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل تبلیغات، ۱۳۸۰.

بوتان، کارل؛ هزلتون، وینست. نظریه های روابط عمومی. ترجمه علیرضا دهقان. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها، ۱۳۷۸.

سید محسنی، سید شهاب. گزارش نویسی برای روابط عمومی. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل تبلیغات، ۱۳۷۹.

عنوان درس: آشنایی با ویراستاری و نشر

تعداد واحد: ۲   نظری: ۱   عملی: ۱   پیش نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با کلیات مباحث چاپ و مراحل ویراستاری و نشر در ایران و جهان

شرح درس:

صنعت چاپ از گذشته تا امروز؛ سیر تحول نشر؛ مفهوم و مراحل نشر؛ نشر سنتی و نشر الکترونیکی (از جمله خود انتشاری)؛ صنعت نشر در عصر حاضر؛ مؤسسه های انتشاراتی؛ ویراستاری و انواع آن؛ حقوق مالکیت معنوی؛ مشکلات نشر در جهان سوم و ایران

منابع پیشنهادی:

معلمی، بهرام. آموزش مدیریت نشر. تهران: جهان کتاب، ۱۳۸۴.

رنجبری، محمد. تحولات نشر در دهه هفتاد. تهران: خانه کتاب، ۱۳۸۰.

آذرننگ، عبدالحسین. چند نوشتار و گفتار در نشر کتاب و ویرایش. تهران: ققنوس، ۱۳۸۱.

آذرننگ، عبدالحسین. چون و چرایی در باب سیاست های نشر کتاب. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۰.

آذرننگ، عبدالحسین. مبانی نشر کتاب. تهران: سمت، ۱۳۸۱.

عنوان درس : آیین نگارش علمی

تعداد واحد: ۲   نظری: ۱   عملی: ۱   پیش نیاز:

هدف: ایجاد مهارت نگارش و تولید آثار علمی گوناگون

شرح درس:

تعریف و اهمیت نگارش علمی، اصول و ساختار نگارش علمی (اجزاء، رسم الخط، و نقطه گذاری)، انواع نگارش علمی (مقاله، گزارش تحقیق، پایان نامه، و نظیر آن)، دیگر انواع نگارش علمی (سخنرانی، پوستر، گزارش فنی، گزارش وضعیت، گزارش سفر، و مانند آن)، شیوه های استناد در نگارش حوزه های مختلف (علوم و فنون، پزشکی، علوم انسانی)، استناد به محمل های اطلاعاتی مختلف (کتاب، مقاله، پایان نامه، اسناد و مخطوطات، منابع اینترنتی، و مانند آن).

منابع پیشنهادی:

حری، عباس. آیین نگارش علمی. تهران: نهاد کتابخانه های عمومی کشور. چاپ چهارم، ۱۳۸۵.
 حری، عباس. شاهبداغی، اعظم. شیوه های استناد در نگارش های علمی، رهنمودهای بین المللی. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۸۵.
 سیف، علی اکبر. روش تهیه پژوهشنامه در روانشناسی و علوم تربیتی، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۵.
 نلسون، ژوزف دالی. اصول گزارش نویسی فنی و اداری، تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی، ۱۳۵۴.

عنوان درس : اخلاق حرفه ای

تعداد واحد: ۲   نظری : ۲   عملی: -   پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با مفاهیم و مضامین اخلاق و اصول اخلاق حرفه ای به ویژه در کتابداری و اطلاع رسانی

شرح درس:

تعریف اخلاق؛ علم اخلاق؛ فلسفه و نظریه های اخلاق ؛ اخلاق کاربردی ؛ حرفه و اخلاق حرفه ای؛ مسئولیت های اخلاقی (فردی ، شغلی ، سازمانی) ؛ ویژگی های اخلاق حرفه ای ؛ اصول اخلاق حرفه ای؛ رویکردهای اخلاق حرفه ای شامل رویکرد فایده گرا، رویکرد وظیفه گرا، رویکرد آزادی گرا، نظریه عدالت فراگیر ، نظریه زیبایی و خیر مطلق؛ اخلاق حرفه ای در کتابداری و اطلاع رسانی ؛ اصول اخلاقی تولید و اشاعه اطلاعات (اصل در اختیار بودن، اصل رازداری ، اصل کمال) ؛ اصول اخلاقی کاربرد اطلاعات ؛ فناوری اطلاعات و رایانه؛ نمونه های قوانین و مقررات اخلاق حرفه ای .

منابع پیشنهادی :

اخلاق حرفه ای کتابداران و اطلاع رسانان . تالیف و ترجمه انجمن کتابداری قم. تهران: کتابدار، ۱۳۸۶.
رابین، ریچارد. مبانی علم کتابداری و اطلاع رسانی . ترجمه مهدی خادمیان. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای ، ۱۳۸۳، فصل هشتم.

محمدی، مجید. اخلاق رسانه ها. تهران: نقش و نگار، ۱۳۷۹.

دروس تخصصی اجباری

عنوان درس : مقدمه ای بر کتابداری و اطلاع رسانی

تعداد واحد: ۲ نظری : ۲ عملی: _ پیش نیاز: _

هدف: آشنایی مقدماتی با کتابداری و سیر تحول آن در ایران و جهان .

شرح درس:

تعاریف، تاریخچه و سیر تکامل کتابت و مفاهیم و خصوصیات کتاب؛ تاریخچه کتابخانه ها؛ چستی و فلسفه علم کتابداری، خاستگاه کتابداری، مفهوم دانش و اطلاعات و رابطه آنها با کتابداری و اطلاع رسانی ؛ انواع کتابخانه ها، آشنایی با فعالیت های اساسی کتابخانه ها؛ انواع منابع کتابخانه ؛ آشنایی با سازمان ها و نهادهای حرفه ای و تخصصی کتابداری؛ مفهوم اطلاعات و پیدایش علم اطلاع رسانی؛ موضوعیت علم اطلاع رسانی ؛ فلسفه علم اطلاع رسانی؛ نظریه ها و نظریه پردازان علم اطلاع رسانی؛ محمل های اطلاعاتی؛ ارتباطات و فناوری های اطلاعاتی در عصر حاضر.

منابع پیشنهادی :

شعبانی ، احمد. کتابخانه و کتابداری: مقالاتی در توسعه مفاهیم و تاریخ. آبادان: پرسش ، ۱۳۸۵.

مزینانی، علی. کتابخانه و کتابداری . تهران: سمت، ۱۳۸۰.

مختاری معمار، حسین. درآمدی بر کتابداری. شیراز: نشر قو، ۱۳۷۴.

موکهرجی، آ. ک. تاریخ و فلسفه کتابداری. ترجمه اسداله آزاد. مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸.

رابین ریچارد ای. مبانی علوم کتابداری و اطلاع رسانی. ترجمه مهدی خادمیان. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای، ۱۳۸۳.

باتلر، پیرس. جنبه های نظری علم کتابداری. ترجمه هوشنگ ابرامی. تهران: مرکز اسناد فرهنگی آسیا، ۱۳۵۸.

ابرامی، هوشنگ. شناختی از دانش شناسی (علوم کتابداری). تهران: انجمن کتابداران ایران، ۱۳۵۶، ۱۳۸۰.

تامپسون، جیمز. تاریخ اصول کتابداری . ترجمه محمود حقیقی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۶.

کرایست، جان. مبانی فلسفه کتابداری آموزشی. ترجمه اسداله آزاد. مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۵۶.

عنوان درس: فراهم آوری و توسعه مجموعه

تعداد واحد: ۳ نظری: ۱ عملی: ۲ پیش نیاز: -

هدف: آشنا کردن دانشجویان با شناسایی، گزینش و فراهم آوری منابع برای کتابخانه ها

شرح درس:

اهداف مجموعه سازی؛ انواع منابع اطلاعاتی و تولید و توزیع و قیمت گذاری آنها؛ ابزارها و شیوه های انتخاب منابع اطلاعاتی؛ معیارهای ارزیابی منابع اطلاعاتی؛ انتخاب مجلات؛ انتخاب پایگاههای اطلاعاتی؛ ارزشیابی مجموعه ها؛ مراحل و روش های انتخاب؛ سفارش و دریافت؛ انواع و مراحل سفارش؛ خدمات تحویل مدرک؛ همکاری بین کتابخانه ای.

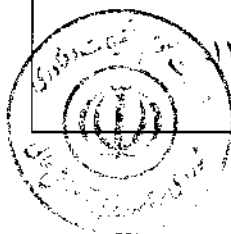
منابع پیشنهادی:

سینائی، علی. مجموعه سازی در کتابخانه ها. تهران: سمت، ۱۳۷۸، (۲جلد).

گاردنر، ریچارد مک. مجموعه سازی: پیدایش، گزینش و گسترش مواد کتابخانه ای. ترجمه اسداله آزاد. مشهد: بنیاد پژوهش های اسلامی، ۱۳۸۵.

محسنی، حمید. مجموعه سازی و خدمات تحویل مدرک. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۲.

نشاط، نرگس. نظامهای همکاری بین کتابخانه ای. تهران: سمت، ۱۳۷۹.

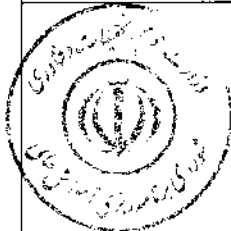

هدف: آشنایی با اصول و مهارت های فهرست نویسی توصیفی و تحلیلی

شرح درس:

اصول و هدف های فهرست نویسی، انواع فهرست، تاریخچه فهرست نویسی، فهرست نویسی نوین، قوانین فهرست نویسی، قواعد فهرست نویسی انگلوامریکن، استانداردهای بین المللی توصیف کتابشناختی، انتخاب سرشناسه نام اشخاص، تالگان ها، مستدسازی نام ها، تنظیم اطلاعات کتابشناختی، مشکلات فهرست نویسی اسامی مؤلفان ایرانی، عرب، ترک و هندی و پاکستانی، عنوان های قراردادی، بایگانی برگه ها. اصول و هدف های فهرست نویسی موضوعی، ضرورت تعیین سرعنوان های موضوعی، انواع فهرس سرعنوان های موضوعی، فهرست سرعنوان های موضوعی سیرز، سرعنوان های موضوعی کنگره، فهرست سرعنوان های موضوعی کتابخانه ملی.

منابع پیشنهادی:

چان، لوئیس مای. فهرست نویسی و رده بندی. ترجمه زهیر حیاتی و ستوده. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۷۹.

سلطانی، پوری. خدمات فنی. ویرایش ۸. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۹.

صدیق بهزادی، ماندانا. دستنامه قواعد فهرست‌نویسی. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۳.

فتاحی، رحمت اله. فهرست نویسی: اصول و روش ها. ویرایش ۲. مشهد: دانشگاه فردوسی، ۱۳۷۷.

فدراسیون بین المللی انجمن های کتابداری (ایفلا). ISBD (M). ترجمه مرتضی کوکبی. اهواز: دانشگاه شهید چمران.

فهرست مستند مشاهیر و مؤلفان. ویراستار فرشته مولوی. ویرایش ۲. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۶.

قواعد فهرست نویسی انگلوامریکن. ترجمه رحمت اله فتاحی، ویراسته اسداله آزاد، ۱۳۷۱.

مان، مارگارت. اصول فهرست نویسی و رده بندی. ترجمه هوشنگ ابرامی. تهران: مرکز خدمات کتابداری، ۱۳۵۱.

وزیری، فرهاد. دستورنامه برگه آرایی. ویرایش ۲. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۹.

سرعنوان های موضوعی فارسی. زیر نظر پوری سلطانی و کامران فانی. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱.

عنوان درس : سازماندهی ۲ (رده بندی دیویی)

تعداد واحد: ۳   نظری: ۱   عملی: ۲   پیش نیاز: کد ۱۲۲

هدف: آشنایی و کار عملی با رده بندی دهدهی دیویی

شرح درس:

آشنایی با رده بندی دهدهی دیویی، آشنایی و کار عملی با گسترش های ایرانی رده بندی دهدهی دیویی: اسلام، ادبیات ایرانی، تاریخ، جغرافیا، زبان های ایرانی، کار با دیسک فشرده رده بندی دهدهی دیویی، آشنایی با فیلد ۶۷۶ رده بندی دهدهی دیویی در مارک ایران

منابع پیشنهادی:

بلومبرگ، مارتی؛ وبر، هانس. درآمدی بر رده بندی و شماره سازی در نظام دیویی. ترجمه علی آدینه قهرمانی. علی. تبریز: دانشگاه تبریز، ۱۳۶۹.

عصاره، فریده. راهنمای عملی و قدم به قدم فهرستویسی و طبقه بندی کتابهای فارسی. اهواز: دانشگاه شهید چمران، ۱۳۸۳.

جدیدترین ویراست های گسترش های ایرانی رده بندی دهدهی دیویی.

عنوان درس : سازماندهی ۳ (رده بندی کنگره)

پیش نیاز: کد ۱۲۳

عملی: ۲

نظری: ۱

تعداد واحد: ۳

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با رده بندی کنگره، فلسفه، ساختار و شیوه کاربرد آن، و نیز انواع رده های گسترش یافته به زبان فارسی

شرح درس:

مقدمه و تاریخچه رده بندی کنگره؛ ارجاعات و شکل مدخل ها؛ تقسیمات فرعی؛ اهمیت یادداشت های توضیحی فهرست موضوعی کتابخانه کنگره؛ خصوصیات رده بندی کنگره؛ محاسن و معایب رده بندی کنگره؛ رده های کلی رده بندی کنگره از A الی Z؛ نشانه مؤلف در نظام رده بندی کنگره؛ گسترش های رده بندی کنگره در ایران: ضرورت و مشکلات

منابع پیشنهادی:

حیاتی، زهیر؛ جوکار، طاهره؛ برهمند، نیلوفر. رده بندی کتابخانه کنگره؛ نظریه، توسعه، کاربرد. تهران: کتابدار، ۱۳۸۷. سلطانی، پوری؛ علوی، زهره، نشانه مؤلف برای استفاده در رده بندی کتابخانه کنگره، ویرایش ۳. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۶۵.

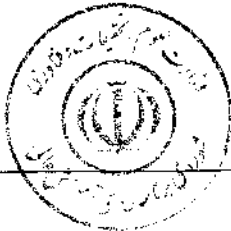
سلطانی، پوری. خدمات فنی، ویرایش ۸. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۹.

صدیق بهزادی، ماندانا. رده PIR زبان ها و ادبیات ایرانی، ویرایش ۲. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۶.

طاهری عراقی، احمد. رده BP اسلام، ویرایش ۲. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۷۶.

فانی، کامران. رده DSR تاریخ ایران. ویرایش ۲. تهران: کتابخانه ملی ایران، ۱۳۶۵.

مرتضائی فرد، فاطمه. راهنمای استفاده از رده بندی کنگره. تهران: سمت، ۱۳۸۳.

عنوان درس: آشنایی با فناوری های اطلاعات و ارتباطات

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: کدهای ۱۰۸، ۱۲۰

هدف: آشنایی با فناوری های ویژه ذخیره و بازیابی اطلاعات و محیط های دیجیتال و استانداردهای شبکه سازی

شرح درس:

تعریف تکنولوژی (فناوری) اطلاعات و ارتباطات و گستره آن، تحلیل عناصر و مولفه های IT؛ آشنایی با فناوری رایانه و قسمت های آن، انواع سخت افزار و نرم افزار، سیستم عامل و برنامه های کاربردی؛ کاربرد فناوری رایانه در ثبت و ذخیره داده ها، مفاهیم و عناصر عمده در ذخیره و پردازش اطلاعات: مفهوم فیلد، رکورد، فایل و پایگاه داده؛ کاربرد فناوری رایانه در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی، بررسی و تحلیل یک نظام رایانه ای کتابخانه ای؛ شبکه ها و فناوری ارتباطات، تاریخچه تحول شبکه های اطلاع رسانی، توپولوژی شبکه، تحلیل ساختار و اجزای یک شبکه؛ شبکه اینترنت، ملزومات راه اندازی و اتصال به اینترنت، امکانات گوناگون اینترنت، استانداردهای اینترنت؛ پست الکترونیکی و گروه های خبری، پروتکل انتقال فایل؛ وب جهانگستر، ساختار و شیوه کار، مفهوم سایت و صفحه اینترنتی، وبلاگ؛ زبان فرامتنی در صفحه ها و سایت های اینترنتی؛ موتورهای جستجو، ساختار و اجزای آنها، انواع و شیوه کار آنها؛ کتابخانه های دیجیتالی و مجازی؛ مروری بر استانداردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ امنیت در نظام ها و شبکه های اطلاعاتی

منابع پیشنهادی:

مهراد، جعفر و کلینی، سارا. (۱۳۸۷). مبانی فناوری های اطلاعاتی. سمت، ۱۳۸۷.

آدامز، ویلیام. کتابخانه های دیجیتالی. ترجمه زهیر حیاتی و هاجر ستوده. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۰.

هنسون، جریس و اومانارولا. تکنولوژی های جدید ارتباطی در کشورهای در حال توسعه. ترجمه داوود حیدری. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها، ۱۳۷۳.

قاسمی، علی حسین. "جهانی شدن و اطلاعات". کتابداری و اطلاع رسانی، ۵ (۲)، تابستان، ۱۳۸۱.

مرغلانی، محمد. "عوامل موثر بر انتقال فن آوری اطلاعات در کشورهای در حال توسعه". ترجمه عباس گیلوری. اطلاع رسانی، ۱ (۲)، زمستان ۱۳۷۴.

فرج بهلو، عبدالحسین. "مروری بر زیرساخت تکنولوژی اطلاعات در ایران". ترجمه عباس گیلوری. اطلاع رسانی، بهار ۱۳۷۳، ۱۰ (۴):

۹-۱

لاودن، کنت سی. فن آوری اطلاعات؛ مفاهیم و کاربردها. ترجمه حمید محسنی، تهران: کتابدار، ۱۳۸۰.

عنوان درس: آشنایی با نرم افزارهای کتابخانه ای

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: کد ۱۲۵

هدف: آشنا کردن دانشجو با ساختار و اجزای نرم افزارهای کتابخانه ای و شیوه ها و معیارهای ارزیابی آنها

شرح درس:

نرم افزارهای کتابخانه ای؛ نظام رایانه ای مدیریت کتابخانه (نظام یکپارچه)؛ اجزاء نظام رایانه ای مدیریت کتابخانه، فایل های جانبی، ویژگی ها؛ اجزاء نظام رایانه ای مدیریت کتابخانه؛ محیط رابط در نرم افزارهای کتابخانه ای؛ کاربردهای نظام رایانه ای در مدیریت کتابخانه؛ ویژگی ها (محیط ارتباط با استفاده کننده، استاندارد بودن داده ها، کمک ها و راهنماها)؛ بررسی مقایسه ای چند نظام رایانه ای کتابخانه ای

Library of Congress, Melvil, GoPac

نرم افزارهای وب پایه کتابخانه ای

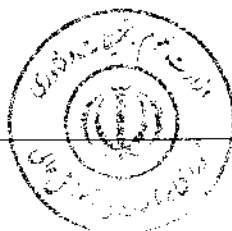
منابع پیشنهادی:

فهرست های رایانه ای: کاربرد و توسعه. مجموعه مقالات در همایش کاربرد و توسعه فهرست های رایانه ای در کتابخانه های ایران، مشهد ۲۷ و ۲۸ آبان ۱۳۷۸، به کوشش رحمت اله فتاحی. - مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد؛ تهران: مرکز اطلاع رسانی و خدمات علمی جهاد سازندگی، ۱۳۷۹.

فتاحی، رحمت اله و ایرج رداد. نظام های یکپارچه کتابخانه: ویژگی ها و قابلیت های نرم افزارهای کتابخانه. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲.

فتاحی، رحمت اله و مهری پریرخ. "نرم افزارهای کتابخانه ای"، دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی، ۱۳۸۵، ج. ۲، ۱۳۷۳-۱۳۷۹.

"فهرست های همگانی دستیابی پیوسته (اپک)"، ترجمه کوهیاردوالو، دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی، ۱۳۸۵، ج. ۲، ص ۱۳۵۶-۱۳۶۳.

عنوان درس: سازماندهی رایانه ای منابع

تعداد واحد: ۳ نظری: ۱ عملی: ۲ پیش نیاز: کدهای ۱۲۴، ۱۲۶

هدف: آشنا ساختن دانشجو با اصول، روش ها، نرم افزارها و فنون مدیریت فهرست نویسی، رده بندی و ذخیره و بازیابی اطلاعات کتابشناختی در محیط الکترونیکی.

شرح درس:

تاریخچه کاربرد رایانه در فهرست نویسی؛ قابلیت های نظام های رایانه ای در ورود، پردازش، بازیابی و نمایش اطلاعات کتابشناختی؛ مفاهیم مرتبط با ذخیره و بازیابی اطلاعات کتابشناختی (مفهوم رکورد کتابشناختی، انواع فیلدها، برچسب فیلد، و ...)؛ فرمت های قراردادی برای ذخیره و بازیابی؛ مارک: قالب الکترونیکی پیشینه های فهرست نویسی (فرمت فهرست نویسی ماشین خوان)، کتابخانه کنگره و طرح مارک، توسعه مارک؛ انواع مارک؛ ساختار قالب الکترونیکی مارک و تحلیل اجزای آن؛ فهرست نویسی بنیادی؛ فهرست نویسی نسخه برداری؛ پایگاههای مددکار فهرست نویسی؛ استاندارد Z39.50 برای جستجو و بازیابی اطلاعات کتابشناختی در سایر نرم افزارهای کتابخانه ای.

منابع پیشنهادی:

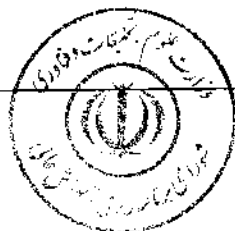
فتاحی، رحمت اله؛ طاهری، مهدی و فرشته ناقدی احمدی. فهرست نویسی رایانه ای: مفاهیم، شیوه ها و نرم افزارها. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۸.

فتاحی، رحمت اله و دیگران. فهرست نویسی: اصول و روش ها. ویرایش چهارم. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۶.

دیانی، محمدحسین؛ داورپناه، محمدرضا. مفاهیم و روش های ذخیره و بازیابی اطلاعات در نظام های کامپیوتری کتابخانه های ایران، ویرایش ۲. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۸۱.

کمیته ملی مارک ایران. مارک ایران. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۴.

هانتر، اریک. فهرست نویسی کامپیوتری، ترجمه جعفر مهرداد و مجید آذرخش، شیراز: انتشارات نوید، ۱۳۷۲.

عنوان درس: مرجع شناسی عمومی

تعداد واحد: ۳ نظری: ۱ عملی: ۲ پیش نیاز: کد ۱۲۱

هدف: آشنایی با منابع مرجع ردیف اول و دوم (فارسی، عربی، انگلیسی، منابع چاپی و الکترونیکی)

شرح درس:

تعریف مرجع و هدف و ویژگی های آن؛ آشنایی با انواع منابع مرجع (مانند واژه نامه ها، دایره المعارف ها، منابع جغرافیایی، زندگی نامه ها، انتشارات دولتی)؛ نمونه های هر یک از منابع مهم مرجع در حوزه منابع چاپی و الکترونیکی به زبان های فارسی، عربی و انگلیسی؛ آشنایی با کتابشناسی ها، فهرست ها، نمایه ها، چکیده نامه ها، منابع نقد و بررسی؛ و نمونه های هر یک از منابع مهم مراجع مزبور در حوزه منابع چاپی و الکترونیکی به زبان های فارسی، عربی و انگلیسی.

منابع پیشنهادی:

مرادی، نوراله. مرجع شناسی، شناخت خدمات و کتاب های مرجع. تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۸۲.

مهراد، جعفر. مقدمه ای بر خدمات مرجع عمومی. شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۷۹.

کتز، ویلیام. مرجع شناسی (تخصصی و عمومی فارسی و غیرفارسی). ترجمه آیدین آذری، محسن عزیزی، و حمید محسنی. تهران: کتابدار، ۱۳۸۶.

عنوان درس : مرجع شناسی تخصصی

تعداد واحد: ۳ نظری : ۱ عملی: ۲ پیش نیاز: کد ۱۲۸

هدف: آشنایی با منابع مرجع چاپی و الکترونیکی در حوزه های موضوعی

شرح درس:

شناسایی و کار با انواع مراجع چاپی و الکترونیکی با توجه به انواع منابع ردیف اول و دوم (واژه نامه ها، دایره المعارف ها، زندگی نامه ها، راهنماها، دستورنامه ها، چکیده نامه ها، کتابشناسی ها، فهرست ها، استانداردها، ثبت اختراعات، نمایه نامه ها) در حوزه های مطبوعات فارسی، کتابداری، ادبیات فارسی، تاریخ، جغرافیا، سیاست، حقوق، اقتصاد، جامعه شناسی، آموزش و پرورش، تربیت بدنی، هنر، علوم و فنون (ریاضیات، فیزیک، شیمی، زمین شناسی، نجوم و ... و پزشکی)

منابع پیشنهادی :

داورپناه، محمدرضا. جستجوی اطلاعات علمی و پژوهشی در منابع چاپی و الکترونیکی. تهران: دبیرش، ۱۳۸۱.

شعبانی، احمد. مرجع شناسی تخصصی. تهران: چاپار، ۱۳۸۵.

کتز، ویلیام. مرجع شناسی (تخصصی و عمومی فارسی و غیرفارسی). ترجمه آیدین آذری، محسن عزیزی، و

حمید محسنی. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۶.

عنوان درس: اصول کار مرجع

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: کد ۱۲۹

هدف: شناساندن اهمیت فرآیند مرجع و شیوه برقراری ارتباط با مراجعه کننده.

شرح درس:

پیدایش و رشد خدمات مرجع؛ خدمات مرجع و گروه های خاص؛ فرآیند مرجع و نیازهای مردم در کسب اطلاعات؛ شیوه پرسش های مرجع؛ مصاحبه مرجع؛ بررسی خط مشی کتابخانه ها در حوزه خدمات و مواد مرجع؛ خدمات مرجع و فناوری های نوین.

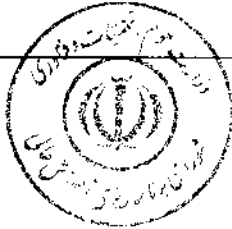
منابع پیشنهادی:

دیانی، محمدحسین. اصول و خدمات مرجع در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی. مشهد: کتابخانه رایانه ای، ۱۳۸۱.

مرادی، نوراله. مرجع شناسی: شناخت خدمات و کتاب های مرجع. تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۷۲. ص. ۱-۳۲.

علیجانی، رحیم؛ کرمی، نوراله. خدمات مرجع و اطلاع یابی: از نظریه تا عمل. ویراستار علمی زاهد بیگدلی، تهران: چاپار، ۱۳۸۸.

مرادی، نوراله. خدمات مرجع. فصلنامه کتاب. دوره سوم، شماره اول (بهار- زمستان ۱۳۷۱)، ص ۹-۲۷.

عنوان درس: آشنایی با پایگاه های اطلاعاتی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: کدهای ۱۲۵، ۱۲۹

هدف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم، قابلیت ها، کاربرد و شیوه های مختلف جستجو در پایگاه های اطلاعاتی علمی و تخصصی حوزه های مختلف.

شرح درس:

تعریف پایگاه اطلاعاتی و بانک اطلاعاتی، انواع پایگاههای اطلاعاتی، اهمیت و کاربرد پایگاه اطلاعاتی در تحقیق و آموزش، تاریخچه طراحی و توسعه پایگاه های اطلاعاتی، فیلدهای مختلف در پایگاه های اطلاعاتی، امکانات جستجو و بازیابی اطلاعات در پایگاههای اطلاعاتی، معرفی پایگاههای اطلاعاتی علمی و تخصصی بر روی دیسک فشرده و اینترنت، آشنایی با پایگاههای اطلاعاتی در ایران، معیارهای ارزیابی پایگاههای اطلاعاتی، نقش کتابداران و متخصصان اطلاع رسانی در طراحی و مدیریت پایگاههای اطلاعاتی.

منابع پیشنهادی:

اسحاق زاده، بی بی سیده. "پایگاه های اطلاعاتی". دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی. ۱۳۸۱. ج ۱. ص ۵۶.

داورپناه، محمدرضا. جستجوی اطلاعات علمی و پژوهشی از منابع چاپی و الکترونیکی. تهران: انتشارات دبیزش، ۱۳۸۰.

کوشا، کیوان. "پایگاه اطلاعاتی و بانک اطلاعاتی". دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی. ج ۱. ص ۵۵۹.

روحانی رانکوهی، محمدتقی. مفاهیم بنیادی پایگاه داده ها. تهران: جلوه، ۱۳۷۹.

صادقی، ایرج. طراحی پایگاه داده ها. تهران: ناقوس، ۱۳۷۹.

جعفرنژاد، آتش. آشنایی با بانک های اطلاعاتی. تهران: سمت، ۱۳۷۹.

علیجانی، رحیم. آشنایی با بانکهای اطلاعاتی. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۷.

عنوان درس: ساختمان و تجهیزات کتابخانه

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز:

هدف: آشنایی دانشجویان با ویژگی های ساختمان و معماری فضای داخلی و تجهیزات کتابخانه

شرح درس:

برنامه ریزی ساختمان کتابخانه؛ ناحیه های کتابخانه و روابط فضایی؛ موقعیت کتابخانه در رابطه با مجتمع ساختمانی، موقعیت و محل ساختمان کتابخانه، شرایط محیطی کتابخانه؛ ویژگی ها و مسائل مطرح در ساختمان کتابخانه؛ ویژگی های فضاهای داخلی کتابخانه؛ مشخصات فنی و معماری کتابخانه؛ آشنایی با نقشه های معماری کتابخانه ها شامل پلان ها، نماها، مقاطع، مسیر حرکتی کارها در فضاهای داخلی کتابخانه؛ انتقال کتابخانه؛ نمونه هایی از برنامه و طرح ساختمان کتابخانه از کشورهای پیشرفته و در حال توسعه؛ تجهیزات انواع کتابخانه ها؛ تجهیزات مربوط به مخزن؛ قفسه ها، میز کار، صندلی، نردبان و پله و غیره؛ تجهیزات خدماتی: میز امانت، میز و صندلی مطالعه، تجهیزات الکترونیکی؛ تجهیزات ایمنی کتابخانه، سیستم های ارتباطی، امکانات رفاهی و بهداشتی کتابخانه.

منابع پیشنهادی:

- تعاونی، شیرین. استانداردهای وسائل و تجهیزات کتابخانه. تهران: شیرین تعاونی، ۱۳۷۷.
- داندیس، دونیس. مبانی سواد بصری. مترجم مسعود سپهر، تهران: سروش، ۱۳۶۸.
- عازم، پرویز. ساختمان و تجهیزات کتابخانه. تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه های عمومی کشور، ۱۳۷۸.
- طاهری لطفی، شهرزاد. ساختمان و تجهیزات کتابخانه های آموزشی. تهران: کتابدار، ۱۳۸۷.
- موسویان، محمدرضا. اصول و مبانی معماری و شهرسازی. تهران: هومن، ۱۳۶۹.
- نویفرت، ارنست. اطلاعات معماری. ترجمه ان ملامد، تهران: خزان، ۱۳۶۳.
- نیک روان، مژگان. هماهنگی مدولار در نظام طراحی و اجرای ساختمان. تهران: مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، ۱۳۷۴.
- نصیری، پروین. مبانی اکوستیک در ساختمان. تهران: مرکز تحقیقات مسکن، ۱۳۷۳.
- پرتو، بابک. ساختمان و تجهیزات کتابخانه. تهران: چاپار، ۱۳۸۶.

عنوان درس : مدیریت نشریه های ادواری

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: کد های ۱۲۰، ۱۲۱

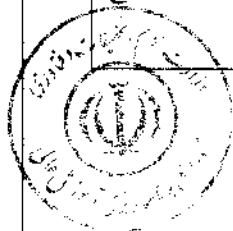
هدف: آشنا کردن دانشجویان با نشریه های ادواری (چاپی و الکترونیکی)، چگونگی گزینش، فراهم آوری و ارائه خدمات از طریق آنها

شرح درس:

تاریخچه نشریه های ادواری در جهان و ایران، عوامل مؤثر در ایجاد و گسترش نشریه های ادواری، تعریف نشریه ادواری و مفاهیم پایه آن، وجود تمایز نشریه های ادواری با سایر منابع اطلاعاتی، انواع نشریه های ادواری؛ اصول فراهم آوری نشریه های ادواری؛ معیارها و ابزارهای گزینش و کنترل نشریه های ادواری؛ شیوه های فراهم آوری و سفارش ادواری ها؛ ثبت ادواری ها و نظام کاردکس؛ نظام های رایانه ای مدیریت و کنترل ادواری ها؛ استانداردها و نظام های توصیف، شناسایی و سازماندهی ادواری ها؛ آشنایی با شبکه ISSN و چگونگی دریافت شماره استاندارد؛ آشنایی با نظام OSIRIS و ISDS و طرح CONSER؛ سازماندهی ادواری ها (فهرست نویسی، رده بندی و نمایه سازی)؛ شناسایی و ارزیابی نشریه های ادواری الکترونیکی؛ خدمات بخش نشریه های ادواری؛ نگهداری و حفاظت ادواری ها.

منابع پیشنهادی:

فتاحی، رحمت اله؛ منصوریان، یزدان؛ ارسطوپور، شعله. مدیریت نشریه های ادواری: جنبه های نظری و کاربردی گزینش، فراهم آوری، سازماندهی و ارائه خدمات ادواری ها. - ویرایش دوم. تهران: نشر دبیزش، ۱۳۸۵.
محسنی، حمید. مدیریت مجلات. ویرایش دوم. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۶.
محسنی، حمید. "نشریات ادواری الکترونیکی". دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۵. ج ۲ ۱۷۹۴-۱۷۹۸.
سلطانی، پوری و اقتدار، رضا. راهنمای مجله ها و روزنامه های ایران، ۱۳۷۳. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۴ (سالانه)
هاماگر و چارلز و استلی، دیانا. "بیابند" ترجمه فریده عصاره. دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱. ج ۱. ۵۹۵-۵۹۸.
هاشم، محمدجواد. تحلیل سیاست های گزینش نشریات ادواری لاتین در کتابخانه های مرکزی دانشگاهی ایران، اطلاع رسانی، دوره ۱۱، ش ۴ (تابستان ۱۳۷۵): ۴۶-۵۲

عنوان درس: نمایه سازی کتاب

تعداد واحد: ۲   نظری: ۱   عملی: ۱   پیش نیاز: کد ۱۲۷

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با اهداف، مبانی نظری، اصول و شیوه های نمایه سازی انتهای کتاب، به صورت دستی و ماشینی

شرح درس:

تشریح اهداف، مبانی نظری و سیر تاریخی نمایه سازی؛ اصول و راهکارهای نمایه سازی با تاکید بر نمایه سازی انتهای کتاب؛ نقش اصطلاحنامه در نمایه سازی؛ انواع نمایه سازی کتاب شامل درون بافتی و برون بافتی؛ زبان های نمایه سازی آزاد، و کنترل شده؛ ریزش کاذب و راه های مقابله با آن.

منابع پیشنهادی:

تیلور، آرلین جی. سازماندهی اطلاعات. ترجمه دیانی، محمدحسین. مشهد: کتابخانه رایانه ای، ۱۳۸۱، ص ۱۶۶-۲۴۶.
اصول نمایه سازی بر اساس استانداردهای ایزو ۱۹۹۹-۱۹۹۶. ترجمه ماندانا صدیق بهزادی، تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱.

نوروزی، علیرضا. نمایه سازی کتاب. تهران: چاپار، ویرایش ۲، ۱۳۸۷.

عنوان درس : مواد و خدمات کتابخانه برای کودکان و نوجوانان

تعداد واحد: ۲ نظری : ۱ عملی : ۱ پیش نیاز: کدهای ۱۲۰، ۱۲۱

هدف: آشنایی با خواندنی های کودکان و نوجوانان و شیوه ارائه خدمات به این گروه های سنی

شرح درس:

تعریف ادبیات کودکان، اهداف ادبیات کودکان، ادبیات کودکان در جهان، ادبیات کودکان در ایران (پیش از اسلام، پس از اسلام، از اسلام تا مشروطیت، از مشروطیت تا پهلوی، بعد از انقلاب اسلامی)، خصوصیات رشد جسمی و روانی کودک، انواع ادبیات کودکان و نوجوانان (خواندنی های داستانی و غیرداستانی)، تعریف داستان و انواع آن، تعریف افسانه و انواع آن، (لالایی ها، چیستان ها و مثل ها، کتاب های تصویری)، علاقه مند کردن کودک به مطالعه و ایجاد عادت به آن.

منابع پیشنهادی :

قزل ایاغ، ثریا. ادبیات کودکان و نوجوانان و ترویج خواندن. تهران: سمت، ۱۳۸۳.

حجازی، بنفشه. ادبیات کودکان و نوجوانان (ویژگی ها و جنبه ها). تهران: روشنگران، ۱۳۷۴.

شعاری نژاد، علی اکبر. ادبیات کودکان. تهران: اطلاعات، ۱۳۶۴.

ابراهیمی، نادر. مقدمه ای بر مراحل خلق و تولید ادبیات کودکان. تهران: آگاه، ۱۳۶۳.

ابراهیمی، نادر. مقدمه ای بر مصورسازی کتاب کودکان. تهران: آگاه، ۱۳۶۷.

پلووسکی، آنا. بررسی ادبیات کودکان در کشورهای در حال رشد. ترجمه علی شکویی. تهران: ناظم، ۱۳۶۳.

حکیمی، محمود. سخنی درباره ادبیات کودکان و نوجوانان. تهران: نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۰.

مرتضوی کرونلی، علیرضا. ضوابط و اصول نقد کتاب های کودکان و نوجوانان، تهران: فرهنگ و هنر، ۱۳۶۴.

هاشمی نسب، صدیقه. کودکان و ادبیات رسمی ایران، تهران: سروش، ۱۳۷۱.

پولادی، کمال. رویکردها و شیوه های ترویج خواندن. تهران: مؤسسه تاریخ ادبیات کودکان، ۱۳۸۶.

۱۷ مقاله درباره ادبیات کودکان، تنظیم معصومه سهراب (مافی). تهران: شورای کتاب کودک، ۱۳۷۲.

عنوان درس: مبانی و روش های آموزش سواد اطلاعاتی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: کدهای ۱۳۱، ۱۲۹

هدف: آشنا کردن دانشجویان با اهمیت و مهارت های سواد اطلاعاتی و چگونگی آموزش آن به دیگران.

شرح درس:

مفهوم و نظریه های سواد اطلاعاتی، ارزش و اهمیت سواد اطلاعاتی؛ تاریخچه توجه و فراگیر شدن امر سواد اطلاعاتی به ویژه در کتابخانه ها؛ پیش نیازهای سواد اطلاعاتی؛ مراحل کسب سواد اطلاعاتی؛ کاربرد نظریه ها و روش های یادگیری در آموزش سواد اطلاعاتی؛ چگونگی تهیه متون و ابزارهای کمک آموزشی و منابع مورد نیاز برای ارائه به فراگیران؛ برنامه ریزی و مدیریت کارگاه های آموزشی سواد اطلاعاتی؛ نهادها و انجمن های تاثیر گذار بر گسترش سواد اطلاعاتی؛ استانداردهای سواد اطلاعاتی؛ شیوه های ارزیابی سواد اطلاعاتی؛ شناخت فراگیران سواد اطلاعاتی و ویژگی های آنها.

منابع پیشنهادی:

آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی: مجموعه مقالات همایش ۱-۳ خرداد. مشهد: استان قدس رضوی، ۱۳۸۳.

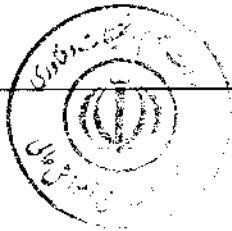
پریرخ، مهری؛ مقدس زاده، محمد. پژوهشی پیرامون چگونگی کسب سواد اطلاعاتی در دانشجویان دانشگاه فردوسی. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، بهار و تابستان (۱۳۷۸)، ص. ۳۱۸-۳۳۴.

حداد، زهرا. شاخص های عملکرد سواد اطلاعاتی دانشجویان. اطلاع شناسی. بهار ۱۳۸۳، شماره ۳، ص. ۳۹-۵۲.

پین، الین؛ اینکر، لسللی. مهارت های ضروری مطالعه موفق. ترجمه فاطمه محمدی. شیراز: فاطمه محمدی، ۱۳۸۱.

اهلییر، وجینا و دیگران. معجزه تقویت مهارت های یادگیری. ترجمه فاطمه فاضلی. تهران: بصیر، ۱۳۷۸.

معنوی، فیروزه. "سواد رایانه ای؛ ضرورت یا هیاو". اطلاع شناسی. بهار ۱۳۸۳، شماره ۳، ص. ۵۳-۷۲.

عنوان درس: آشنایی با مدیریت دانش

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: کدهای ۱۱۵، ۱۲۵، ۱۲۷

هدف: آشنایی با مفاهیم دانش و فرایندهای خلق، ثبت و به اشتراک گذاری دانش

شرح درس:

تعریف مفاهیم و تبیین ماهیت و انواع دانش؛ دانش در سازمان ها؛ فرایندهای خلق و ثبت دانش؛ فرایندهای به اشتراک گذاری دانش؛ تیم های مدیریت دانش؛ نگاه دانشی به فرایندهای اطلاع رسانی؛ نقش متخصصان کتابداری و اطلاع رسانی در مدیریت دانش.

منابع پیشنهادی:

عدلی، فریبا. مدیریت دانش: حرکت به فراسوی دانش. فراشناختی اندیشه، ۱۳۸۴.

حسن زاده، محمد. مدیریت دانش: مفاهیم و زیرساخت ها. تهران: کتابدار، ۱۳۸۶.

حسن زاده، محمد. دانش: سنجش و اندازه گیری. کتابدار، ۱۳۸۶.

عنوان درس : طراحی و مدیریت وب کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: کد ۱۲۵

هدف: آشنا کردن دانشجو با اصول و شیوه های طراحی و مدیریت وب گاه کتابخانه ها و قرار دادن آن در شبکه و ایجاد دروازه دسترسی به اطلاعات و خدمات کتابخانه ها

شرح درس:

شبکه وب به منزله محیط جدید اطلاعاتی، اهمیت وب گاه کتابخانه ها در فراهم کردن دسترسی یکپارچه به اطلاعات؛ اصول طراحی وب گاه کتابخانه ها؛ انواع زبان ها و نرم افزارهای طراحی وب گاه؛ زبان فرامتنی (HTML) و کاربرد آن در طراحی؛ پیوندسازی درونی و برونی در وب گاه؛ طراحی صفحات ایستا و صفحات پویا؛ طراحی صفحات پیش فرض (Template)؛ تصویرسازی برای وب گاه؛ استفاده از موتورهای جستجوی درونی وب گاه؛ روزآمدسازی وب گاه؛ مسائل مربوط به حق مؤلف در وب گاه؛ معیارها و روش های ارزیابی وب گاه کتابخانه ها؛ مدیریت و پشتیبانی وب گاه

منابع پیشنهادی:

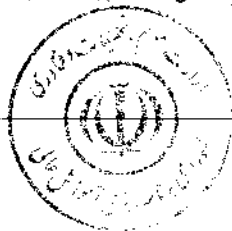
ویلسون، پاتولا. وب سایت های کتابخانه ای: تولید مجموعه ها و سرویس های آنلاین. ترجمه عباس دولانی. تبریز: دانشگاه علوم پزشکی تبریز، ۱۳۸۵.

دیویدسن، سوزانا؛ یانکی، اوریل. طراحی وب سایت راهنمای گام به گام برای کتابخانه ها (رویکردی کاربرمدارانه). ترجمه زهیر حیاتی و علی اکبر خاصه. تهران، چاپار، ۱۳۸۶.

اصغری پوده، احمدرضا. "عناصر و ویژگی های مهم در طراحی وب سایت؛ کتابخانه های دانشگاهی". کتابداری و اطلاع رسانی، دوره ۴، ش ۴ (زمستان ۱۳۸۰): ۳۱-۵۱.

فتاحی، رحمت اله؛ حسن زاده، محمد. "مطالعه و ارزیابی شیوه های سازماندهی اطلاعات در وب سایت کتابخانه های دانشگاهی". در: مجموعه مقالات همایش های انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران، به کوشش محسن حاجی زین العابدینی. تهران: انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۴. جلد دوم، ۱۷۷-۲۰۴.

فتاحی، رحمت اله؛ حسن زاده، محمد. "نظرسنجی از کتابداران دانشگاهی پیرامون شیوه های سازماندهی اطلاعات در وب سایت کتابخانه های دانشگاهی". گزارش مرحله دوم طرح پژوهشی، کتابداری و اطلاع رسانی، دوره ۹، ش ۴ (زمستان ۱۳۸۵): ۵-۳۰.

عنوان درس: آشنایی با علم سنجی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: کدهای ۱۲۹، ۱۳۳، ۱۳۴

هدف: آشنایی با کلیات علم سنجی و مفاهیم استناد و نقش و اهمیت آن و مروری بر پایگاه های استنادی داخلی و خارجی

شرح درس:

تاریخچه و مفاهیم علم سنجی و رابطه آن با کتابسنجی و اطلاع سنجی؛ استناد و مفاهیم مرتبط با آن؛ نقش و اهمیت استناد در علم سنجی؛ پایگاه های استنادی بین المللی؛ پایگاه های استنادی داخلی؛ وضعیت ارزشگذاری تولید علم در عصر حاضر.

منابع پیشنهادی:

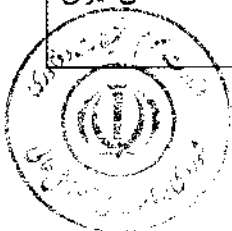
حری، عباس. "تحلیل استنادی". دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی. تهران، کتابخانه ملی، ۱۳۸۱، ج ۱.

مهرداد، جعفر؛ مقصودی دریه، رویا. کتاب علم ایران ۱۳۸۲-۱۳۸۴. چاپار: مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری، ۱۳۸۷.

علیجانی، رحیم؛ کرمی، نورالله. مطالعات سنجش کمی: کتاب سنجی، علم سنجی، اطلاع سنجی، وب سنجی. تهران: چاپار، ۱۳۸۷.

نوروزی چاکلی، عبدالرضا؛ حسن زاده، محمد و نورمحمدی، حمزه علی. سنجش علم و فناوری: مفاهیم و شاخص های بین المللی. گروه علم سنجی. تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، ۱۳۸۷.

نوروزی چاکلی، عبدالرضا؛ حسن زاده، محمد و نورمحمدی، حمزه علی. تحلیلی بر اشاعه دانش ایران در جهان. گروه علم سنجی. تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، ۱۳۸۷.

عنوان درس : تحقیق مقدماتی در کتابداری و اطلاع رسانی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: کدهای ۱۰۴، ۱۲۱ الی ۱۴۰

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با اصول و روش های مقدماتی تحقیق و عناصر و عوامل مطرح در انجام تحقیقات
متعارف

شرح درس:

انگیزه های اقدام به تحقیق ؛ انواع تحقیقات بر اساس نوع و هدف؛ روش های تشخیص مسئله و پرسش های آغازین تحقیق ؛ پیشینه تحقیق و نقش آن در شکل دادن به تحقیق، تعریف فرضیه، انواع فرضیه ، انواع روش های تحقیق و دسته بندی آنها؛ ابزارهای گردآوری اطلاعات: پرسشنامه ، مصاحبه، مشاهده، و آزمایش ، مباحث مربوط به پایایی و روایی ابزارهای اندازه گیری؛ جامعه و نمونه ، مباحث نظری مربوط به نمونه و شیوه های نمونه گیری؛ مباحث مربوط به طرح تحقیق (شرایط و امکاناتی که اطلاعات در آن تولید می شود)

منابع پیشنهادی :

محمدحسین دیانی. روش های تحقیق در کتابداری . ویرایش ۲. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای ، ۱۳۸۶.
کریشان کومار. روش های پژوهش در کتابداری و اطلاع رسانی. ترجمه فاطمه رهادوست با همکاری فریرز خسروی.
تهران: کتابخانه ملی ، ۱۳۷۴.

عنوان درس: مدیریت کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

تعداد واحد: ۳ نظری: ۳ عملی: - پیش نیاز: گدهای ۱۲۰ الی ۱۳۷

هدف: آشنایی با تعاریف، مفاهیم، اصول و رویکردهای مدیریت و ایجاد مهارت های لازم برای اداره یک کتابخانه یا مرکز اطلاع رسانی.

شرح درس:

اهمیت مدیریت در دنیای امروز؛ تحولات و مکاتب مدیریت (مدیریت کلاسیک، مدیریت علمی، مدیریت رفتار انسانی، مدیریت سیستمی، مدیریت استراتژیک، مدیریت مشارکتی، مدیریت کیفیت فراگیر، اصول مدیریت از دیدگاه نظریه پردازان مشهور؛ اداره و سازمان (تعاریف، ساختار سازمانی، چگونگی طراحی و تهیه چارت یا نمودار سازمانی، تهیه شرح وظایف بخش ها و پست های ثابت سازمانی، شناخت سازمان های مختلف)، سازمان کتابخانه، بخش ها و خدمات یک کتابخانه، سلسله مراتب اداری، انواع الگوهای سازمانی، بودجه نویسی (انواع بودجه)، مدیریت بر سفارش و خرید منابع داخلی و خارجی و تجهیزات کتابخانه و ساختمان و فضاهای کتابخانه، تشکیلات کتابخانه، آموزش مستقیم و غیر مستقیم؛ ارزیابی و بهره وری: آمارها، گزارشات بایگانی، ارزیابی مجموعه، ارزیابی خدمات؛ استانداردها و فرمول های ارزیابی، نظرسنجی، مشاهده، بهره وری (تعاریف، شاخص های بهره وری در کتابخانه، سنجش بهره وری در کتابخانه)، تاثیر فناوری های جدید بر اداره کتابخانه، لزوم آموزش فناوری های نوین.

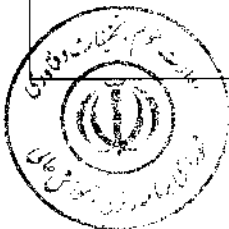
منابع پیشنهادی:

ابطحی، سیدحسین؛ کاظمی، بابک. بهره وری. تهران: موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی، ۱۳۷۸.

اقتداری، علیمحمد. سازمان و مدیریت: سیستم و رفتار سازمانی. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۷۸.
اوانز، ادوارد جی. فنون مدیریت برای کتابداران. ترجمه فرشته ناصری. مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۷۸.

باکلند، مایکل کی. خدمات کتابخانه در نظریه و عمل. ترجمه مرتضی کوكبی. تهران: چاپار، ۱۳۸۲.
بهره وری در کتابخانه و کتابداری. به کوشش فاطمه اسدی گرگانی. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۰.
سینق، موهیندر. مدیریت کتابخانه و نظام اطلاع رسانی. ترجمه غلامرضا فدایی عراقی. تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه های عمومی کشور، ۱۳۷۳.

علمی، طاهره. اداره کتابخانه. تهران: سمت، ۱۳۸۷.

عنوان درس: کار آموزشی (۱)

تعداد واحد: ۲ نظری: - عملی: ۲ پیش نیاز: کد ۱۲۲

هدف: آشنایی دانشجو با محیط واقعی کتابخانه و تجربه عملی همراه با انجام امور ساده کتابخانه زیر نظر متخصص

شرح درس:

انجام یک صد وسی (۱۳۰) ساعت کار عملی در رابطه با امور کتابخانه به شرح ذیل، زیر نظر استاد و سرپرست یا کارشناس کتابخانه که حداقل داری مدرک کارشناسی کتابداری باشد.

چیدن کتاب در قفسه ۲۰ ساعت

کار عملی پشت میز امانت شامل: امانت دادن کتاب ۲۰ ساعت

انتخاب مواد کتابخانه ای ۲۰ ساعت

فهرست نویسی توصیفی دستی ۳۰ ساعت

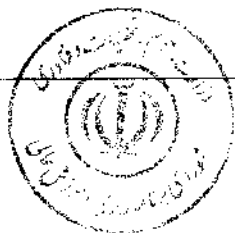
کار عملی با مراجع عمومی فارسی و عربی ۲۰ ساعت

برگه آرائی، چسباندن برچسب و جیب کتاب، مرتب کردن کتاب در قفسه ها ۲۰ ساعت

*دانشجو موظف است در پایان دوره، گزارشی مکتوب از روند تمرن عملی به استاد مربوط تسلیم نماید و تجربه خویش و نقاط قوت و ضعف کار را در آن بیان نماید.

**دریافت گزارش از مسئول هدایت دانشجو در کتابخانه الزامی است.

منابع پیشنهادی:

عنوان درس: کارآموزی (۲)

تعداد واحد: ۲   نظری: -   عملی: ۲   پیش نیاز: کد ۱۴۳

هدف: کسب مهارت های لازم برای انجام کارهای مختلف کتابخانه

شرح درس:

انجام یک صد (۱۰۰) ساعت کار عملی در رابطه با امور کتابخانه به شرح ذیل، زیر نظر استاد و سرپرست یا کارشناس کتابخانه که حداقل دارای مدرک کارشناسی کتابداری باشد:

فهرست نویسی تحلیلی   ۲۵ ساعت

رده بندی   ۳۰ ساعت

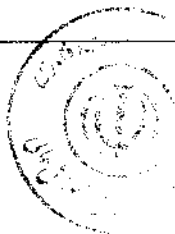
امور مختلف بخش نشریات   ۱۵ ساعت

کارهای عملی مختلف در بخش مرجع   ۳۰ ساعت

*دانشجو موظف است در پایان دوره، گزارشی مکتوب از روند تمرین عملی به استاد مربوطه تسلیم نماید و تجربه خویش و نقاط قوت و ضعف کار را در آن بیان نماید.

**دریافت گزارش از مسئول هدایت دانشجو در کتابخانه الزامی است.

منابع پیشنهادی:

عنوان درس: کارآموزی (۳)

تعداد واحد: ۲ نظری: - عملی: ۲ پیش نیاز: کد ۱۴۴

هدف: کسب مهارت های لازم برای انجام برخی امور تخصصی کتابخانه

شرح درس:

انجام یک صد و بیست (۱۲۰) ساعت کار عملی در رابطه با امور تخصصی کتابخانه به شرح ذیل و زیر نظر استاد و سرپرست یا کارشناس کتابخانه که حداقل دارای مدرک کارشناسی کتابداری باشد.

پاسخگویی مراجعین در بخش مرجع ۳۰ ساعت

انجام فهرست نویسی کامپیوتری ۲۵ ساعت

انجام امور کامپیوتری بخش نشریات ۱۵ ساعت

کمک به مراجعین در استفاده از اپک کتابخانه ۲۵ ساعت

کار در بخش اطلاع رسانی به منظور آشنایی با مواد ۲۵ ساعت

و منابع الکترونیکی از جمله اینترنت

***دانشجو موظف است در پایان دوره یک کتابشناسی موضوعی تهیه نموده و به استاد مربوط تسلیم نماید.

***دریافت گزارش از مسئول هدایت دانشجو در کتابخانه الزامی است.

منابع پیشنهادی:

دروس تخصصی اختیاری

عنوان درس : کتابخانه های دانشگاهی و توسعه علمی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با اهداف علمی و پژوهشی دانشگاه و نقش مؤثر کتابخانه و مراکز اطلاع رسانی در تحقق اهداف

شرح درس:

کتابخانه دانشگاهی در خدمت علم و تحقیق ، فراهم آوری مجموعه هدفمند، تاثیر متقابل کتابخانه های دانشگاهی و نظام پژوهشی دانشگاه، سهم استادان و دانشجویان در پژوهش علمی، شیوه های جستجوی علمی در کتابخانه های دانشگاهی، اشاعه اطلاعات گزینشی در دانشگاه و فنون مرتبط، نظام امانت دهی منابع در کتابخانه های دانشگاهی، پایگاه های اطلاعاتی و کتابخانه های دانشگاهی ، دانشگاه های برتر جهان و کتابخانه های آنها، حق مؤلف در کتابخانه های دانشگاهی، رؤیت پذیری علمی در عرضه مقالات پژوهش های دانشگاهی در سطح ملی و جهانی، برگزاری کارگاه های علمی در جهت توسعه علم.

منابع پیشنهادی :

تفکر علمی و توسعه اقتصادی و اجتماعی. تهران: مروارید ، ۱۳۴۷.

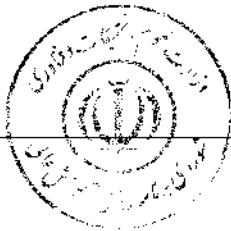
منصوری، رضا. ایران ۱۴۲۷: عزم ملی برای توسعه ی علمی و فرهنگی. تهران : طرح نو، ۱۳۷۷.

حاجی صادقی، امیر. دانشگاه، فرهنگ و توسعه از دیدگاه مصطفی معین. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۳.

توماس ، فردریک. بسوی آموزش علمی: نقش سواد در توسعه، ترجمه مسعوده تفضلی؛ مقدمه محمدرضا حمیدی زاده. - تهران: وزارت فرهنگ و آموزش عالی . مؤسسه بین المللی روش های سوادآموزی بزرگسالان، ۱۳۷۲.

شفیعی ، مسعود. راهبرد ملی توسعه با نگاهی به تجربه انگلستان / مسعود شفییعی . تهران: کتابخانه صدر ، ۱۳۸۰.

منصوری، رضا. توسعه علمی ایران. ویرایش ۲. - تهران: اطلاعات ، ۱۳۸۲.

عنوان درس : مرجع شناسی علوم اسلامی

تعداد واحد: ۲   نظری: ۱   عملی: ۱   پیش نیاز: کد ۷

هدف: آشنایی با زمینه ها و مراجع مختلف علوم اسلامی چاپی و الکترونیکی (فارسی - عربی - انگلیسی)

شرح درس:

نفوذ کتاب و کتابت در دوره پیامبر اکرم (ص) و بنی امیه ، توسعه علوم در عصر بنی عباس، قرآن کریم و نفوذ آن در تمدن بشری، بنیاد و پایه مراجع قرآنی، مراجع نوین قرآنی (کشف المطالب، کشف الایات ، فرهنگ های آماری)، فرهنگ ها و واژه های قرآنی، کتابشناسی های قرآنی، معجم های حدیث، دایره المعارف های اسلامی، کتابشناسی های اسلامی، مراکز نشر متون اسلامی .

منابع پیشنهادی :

شعبانی ، احمد. مرجع شناسی اسلامی. تهران: دبیرخانه هیات امناء کتابخانه های عمومی کشور، ۱۳۸۲.

غراب، ناصرالدین. معرفی پایگاه های اطلاع رسانی اسلامی. تهران: خانه کتاب، ۱۳۷۹.

ولایتی، علی اکبر. فرهنگ و تمدن اسلامی. قم: دفتر نشر معارف، ۱۳۸۷.

عنوان درس : خدمات برون کتابخانه ای

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

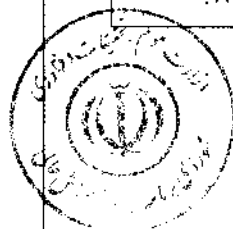
هدف: آشنا کردن دانشجویان با اصول و روش های ارائه انواع خدمات خارج از کتابخانه به گروه های مختلف کاربران

شرح درس:

انتظارات کاربران کتابخانه ها و مراکز اطلاعاتی؛ محدودیت های افراد در مراجعه به کتابخانه یا مرکز اطلاع رسانی؛ هدف ها و مقاصد خدمات برون کتابخانه ای در انواع کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی؛ برنامه ریزی برای ارائه خدمات برون کتابخانه ای؛ نیازشناسی، شناسایی امکانات؛ ایجاد بخش مسئول خدمات برون کتابخانه ای؛ خطی مشی و آئین نامه؛ ارزیابی خدمات؛ شناسایی گروه ها، افراد و سازمان های نیازمند خدمات برون کتابخانه ای (معلولان، کهنسالان، زنان خانه دار، کارگران و پیشه وران، دانشجویان، پژوهشگران، متخصصان،...)؛ شناسایی انواع خدمات برون کتابخانه ای؛ خدمات مرجع و پاسخگویی، خدمات مشاوره ای؛ راه های ارائه خدمات برون کتابخانه ای (خدمات تلفنی، نمابری، پستی، پست الکترونیکی، وب، گروه بحث، وبلاگ،...)؛ آموزش کاربران از راه دور؛ توسعه توانمندی های کاربران در استفاده از کتابخانه ها و منابع اطلاعاتی، راهبردها و روش های آموزش

منابع پیشنهادی:

عماد خراسانی، نسریندخت. خدمات کتابخانه و شیوه های آن. ویرایش دوم. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۴.
 فتاحی، رحمت اله. "پاسخ به تغییر: برنامه ریزی و مدیریت توسعه خدمات برون کتابخانه ای در مراکز اطلاع رسانی تخصصی"، ارائه شده به هشتمین همایش کتابداران سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، آذر ۱۳۸۳، اصفهان. تهران: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات، ۱۳۸۴: ۱۷-۳۴.
 فتاحی، رحمت اله. "تحلیل و بازآفرینی نقش کتابداران و اطلاع رسانان در عصر تحول" در: مجموعه مقالات هفتمین همایش کتابداران سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، رشت: ۱۹-۲۱ اسفند ۱۳۸۲.
 میرحسینی، زهره. "خدمات کتابخانه ای به گروه های خاص". دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱، ج ۱، ص ۷۷۰-۷۷۴.
 جانسون، دبرا ویلکاکس کتابخانه ها و سوادآموزی. ترجمه رحمت اله فتاحی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۳.

عنوان درس : مواد و خدمات کتابخانه برای بزرگسالان نوسواد

تعداد واحد: ۲   نظری: ۱   عملی: ۱   پیش نیاز: -

هدف: آشنایی کلی با نیازهای مطالعاتی بزرگسالان نوسواد، شیوه های ارائه خدمات و چگونگی استفاده بزرگسالان از کتابخانه

شرح درس:

تعریف سواد، تعریف بزرگسال، اهمیت سوادآموزی، شناخت جامعه نوسواد شهری و روستایی، آشنایی با نظام آموزش غیر رسمی برای نوسوادان و مراکز مختلف سوادآموزی، مواد خواندنی نوسوادان و شیوه های ساده تولید این مواد، آشنایی با مراکز تولید و نشر این مواد، اهداف و ویژگی های کتابخانه برای نوسوادان، شیوه های جذب نوسوادان به کتابخانه، وظایف کتابخانه برای نوسوادان

منابع پیشنهادی:

- دیانی، محمدحسین. مواد و خدمات کتابخانه برای نوسوادان، کودکان و نوجوانان. تهران: کتابخانه رایانه ای، ۱۳۸۰.
 میرحسینی، زهره. مواد و خدمات کتابخانه ای برای بزرگسالان نوسواد. تهران: سمت، ۱۳۸۳
 جانسون، دبراولکس. کتابخانه و سوادآموزی. ترجمه رحمت اله فتاحی. مشهد: انتشارات دانشگاه مشهد، ۱۳۷۳.

عنوان درس: آشنایی با نسخه های خطی و آثار کمیاب

تعداد واحد: ۲ نظری: ۱ عملی: ۱ پیش نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با نسخ خطی و آثار کمیاب و مراکز دارنده آنها و نیز چگونگی حفظ و حراست از آنها
شرح درس:

اهمیت نسخ خطی و آثار کمیاب در حفظ هویت ملی و سازمانی؛ ویژگی های نسخ خطی و رابطه آن با میراث فرهنگی و تاریخ علم؛ معیارهای ارزیابی نسخ خطی؛ نسخ خطی و چاپ های سنگی؛ مراکز مهم حفظ نسخ خطی در سطح ملی و بین المللی (با تاکید بر زبان فارسی و عربی)؛ فهرست نویسی نسخ خطی؛ حفاظت نسخ خطی و آثار کمیاب؛ کاربرد فن آوری در استفاده بهینه از نسخ خطی (دستاوردها و محدودیت ها)؛ نسخ خطی موجود در نزد مردم و چگونگی اطلاع یا نظارت بر آنها؛ آشنایی با فرایند تصحیح نسخه و انواع آن.

منابع پیشنهادی:

- انوار، عبدالله. فهرست نسخه های خطی کتابخانه ملی. تهران: وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۴۳.
- پوراحمد جکتاجی، اسماعیل. تاریخچه کتابخانه ملی. تهران: کتابخانه ملی، ۱۳۷۵.
- حائری، عبدالحسین. فهرست کتابخانه مجلس شورای اسلامی. تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، ۱۳۷۴.
- فضائلی، حبیب اله. اطلس خط. اصفهان: انجمن آثار ملی اصفهان، ۱۳۵۰.
- مایل هروی، نجیب. کتاب آرایبی در تمدن اسلامی: مجموعه رسائل در زمینه خوشنویسی، مرکب سازی، کاغذسازی، کاغذگری، تذهیب و تجلید، به انضمام فرهنگ واژگان نظام کتاب آرایبی. مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش های اسلامی، ۱۳۷۲.
- وفادار مرادی، محمد. مقدمه ای بر اصول و قواعد فهرست نگاری در کتب خطی. تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی. دبیرخانه سمینار نسخه های خطی، ۱۳۷۹.
- فدائی، غلامرضا. آشنایی با نسخ خطی و آثار کمیاب. تهران: سمت، ۱۳۸۶.

عنوان درس : جامعه‌شناسی اوقات فراغت و مطالعه

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: شناساندن نقش جامعه در ایجاد جاذبه‌های فراغتی به ویژه مطالعه.

شرح درس:

مفاهیم و رویکردهای اوقات فراغت، نقش جامعه در ایجاد جاذبه‌های فراغتی؛ انواع گذران اوقات فراغت؛ مطالعه به عنوان یکی از مؤلفه‌های فراغتی (مطالعه تکلیفی و مطالعه فراغتی)؛ جامعه‌شناسی مطالعه؛ نقش عوامل اجتماعی مانند خانواده، مدرسه، رسانه‌های فراگیر، همسالان، و محیط شغلی در ارتقاء مطالعه؛ روان‌شناسی مطالعه و رابطه آن با جامعه‌شناسی مطالعه؛ روابط متقابل مطالعه و جامعه؛ نقش محیط‌های مجازی نوین در مطالعه و ارزشگذاری آن؛ چشم انداز مطالعه فراغتی.

منابع پیشنهادی:

- حری، عباس. روانشناسی خواندن. دایره‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی، ج ۱، ۱۳۸۱.
- جانسن، آرین. گفتاری در هنر کتاب خواندن. ترجمه اسماعیل اسعدی. تهران: اقبال، ۱۳۴۷.
- سیف، علی‌اکبر. روش‌های مطالعه. تهران: رشد، ۱۳۵۸.
- رینر، کیث. روان‌شناسی خواندن. ترجمه مجدالدین کیوانی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۸.
- اسنیگر، رالف سی. راه‌های تشویق به مطالعه. ترجمه پروانه شهزاده. تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۷۰.
- فهمی، مهدی. اوقات فراغت. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹.
- پولادی، کمال. رویکردها و شیوه‌های ترویج خواندن. مؤسسه تاریخ ادبیات کودکان، ۱۳۸۶.

عنوان درس : کتابخانه های عمومی و توسعه فرهنگی

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با جایگاه کتابخانه های عمومی در جامعه و نقش آن در توسعه اجتماعی و فرهنگی

شرح درس:

انواع کتابخانه های عمومی؛ تاثیر کتابخانه عمومی بر توسعه اجتماعی، جامعه و فرهنگ و رابطه آنها با کتابخانه های عمومی، پشتیبانی از حق جامعه و مردم برای دانستن و دسترسی به اطلاعات، برنامه ریزی برای تشخیص نیازهای فرهنگی و اجتماعی؛ خدمات کتابخانه های عمومی برای گروه های مختلف اجتماعی؛ آشنایی با شیوه ها و مراکز مختلف سوادآموزی؛ شیوه های جذب نوسودان و گروه های خاص، راه های تقویت مبانی فرهنگ از طریق کتابخانه های عمومی، تامین و تقویت شبکه کتابخانه های عمومی و ارائه خدمات به صورت سنتی و الکترونیکی

منابع پیشنهادی:

انصاری، نوش آفرین. تشکیل کتابخانه در روستاها در: مجموعه مقالات درباره کتاب و کتابداری، تهران: توس، ۱۳۵۴، ص ۱۴۵-۱۸۴

شاکری، رمضانعلی. تاریخچه کتابخانه عمومی فرهنگ و هنر مشهد در پنجاه سال ۱۳۰۳-۱۳۵۴. مشهد: اداره کل فرهنگ و هنر خراسان، ۱۳۵۵.

فدراسیون بین المللی انجمن های کتابداری. استانداردهای ایفلا برای کتابخانه های عمومی. ترجمه شیرین تعاونی (خالقی). تهران: مرکز خدمات کتابداری، ۱۳۵۹.

کمبل، اچ بسی. توسعه نظام ها و خدمات کتابخانه های عمومی. ترجمه علی شکوئی. تهران: دبیرخانه هیات امناء کتابخانه های عمومی کشور، ۱۳۷۱.

مک کالوین، لیونل روی. توسعه کتابخانه های عمومی. ترجمه خانابابایی. تهران: کمیسیون ملی یونسکو در ایران، ۱۳۴۳.

مهراد، جعفر. طرح توسعه کتابخانه های عمومی استان فارس، شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۶۶.

فدایی عراقی، غلامرضا. کتاب، کتابخانه، مدیریت و توسعه فرهنگی. تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۵.

عنوان درس : مقدمات آرشیو

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با اسناد و توجه به اهمیت اسناد جاری و قدیمی و نقش آنها در حفظ هویت سازمانی و ملی

شرح درس:

اهمیت اسناد در بیان هویت فردی (نسب شناسی)؛ قومی؛ سازمانی؛ ملی؛ خاطره ها و سابقه ها؛ رابطه اسناد با تاریخ؛ علوم مرتبط با تاریخ و اسناد؛ فراهم آوری اسناد؛ معیارهای حفاظت و رده بندی؛ امحاء اسناد زاید؛ سازمان های خصوصی؛ ملی و بین المللی مسئول در امر آرشیو؛ بایگانی و آرشیو و تفاوت آن دو؛ اطلاع رسانی و خدمات ارجاعی در اسناد و آرشیو.

منابع پیشنهادی :

دیانی، محمدحسین. مقدمه ای بر آرشیو. مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۷۷.

فدایی، غلامرضا. مقدمه ای بر آرشیو و اسناد آرشیوی. تهران: سمت، ۱۳۷۷.

مرادی، نوراله. مدیریت آرشیو. تهران: سروش، ۱۳۷۳.

میشل، دوشن. ساختمان و تجهیزات آرشیو. ترجمه شهلا اشرف و رضا مهاجر، تهران: سازمان اسناد ملی

ایران، ۱۳۷۱.

عنوان درس: کتابخانه های آموزشی و توسعه یادگیری

تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: - پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با کارکردهای کتابخانه آموزشی و مرکز مواد آموزشی در مدارس و بررسی جایگاه آنها در ساختار نظام آموزشی

شرح درس:

تعاریف و اهداف و کارکردهای کتابخانه و مراکز مواد آموزشی در مدارس، آشنایی با نیازهای کاربران کتابخانه (دانش آموزان، آموزگاران، دبیران و ...)، آشنایی با روانشناسی رشد و بلوغ، ویژگی های کتابدار آموزشی، آشنایی با انواع مواد کتابی و غیرکتابی و شیوه های بازنشاسی، ارزشیابی و سفارش مواد، آشنایی با منابع راهنمای انتخاب مواد، آشنایی با شیوه های ساده تنظیم مواد برای کتابخانه های آموزشی، آشنایی با روش های اشاعه اطلاعات و دانش گسترده در مراکز رسانه ای، خدمات فردی و گروهی به دانش آموزان و آموزگاران، آشنایی با مراکز ملی و بین المللی تولید مواد آموزشی، مروری بر استاندارد های بین المللی ناظر بر کتابخانه ها و مراکز مواد آموزشی در مدارس، مدیریت مراکز چندرسانه ای و ویژگی های کارکنان.

منابع پیشنهادی:

باب الحوائجی، فهیمه. نقش و اهمیت کتابخانه آموزشی و رهنمودهایی برای کتابخانه های کودکان. تهران: وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۸.

بیرسی، ایسترح. مفهوم ساده فهرست نویسی. دفتر راهنما برای سازمان کتاب ها و سایر مواد کتابخانه در مدارس و کتابخانه های عمومی کوچک. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۵.

کالین ری. کتابخانه آموزشی راهنمایی برای معلم - کتابدار. ترجمه مهرداد نیکنام و نیره امامی. تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه عمومی، ۱۳۷۵.

مجیدی، موسی. راهنمای ایجاد و گسترش کتابخانه های آموزشی. تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۷۸.

میرحسینی، زهره. کتابخانه کلاسی (راهنمای معلم). تهران: نورالثقلین، ۱۳۸۰.

اقتدار اطلاعات: رهنمودهایی برای برنامه های چندرسانه ای کتابخانه های آموزشی. ترجمه عبدالرسول جوکار، جلال رحیمیان. شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۷۹.

طاهری لطفی، شهرزاد. ساختمان و تجهیزات کتابخانه های آموزشی. تهران: کتابدار، ۱۳۸۷.

نشاط، نرگس؛ حری، عباس. کتابخانه آموزشی در مدرسه کتابخانه مدار. تهران: شبکه کتاب، ۱۳۸۳.

عماد خراسانی، نسرین دخت. خدمات عمومی در کتابخانه های آموزشی. تهران: کتابدار، ۱۳۸۷.

هدف: آشنا کردن دانشجویان با ماهیت، استانداردها، کارکردها، خدمات و مباحث مرتبط با مدیریت کتابخانه های تخصصی

شرح درس:

توسعه اقتصادی، اجتماعی و گسترش تخصص گرایی؛ تحولات در حرفه های گوناگون و توسعه سازمان ها و نهادهای تخصصی؛ ایجاد کتابخانه ها و مراکز اطلاعاتی تخصصی در سازمان ها؛ انواع سازمان ها و انواع کتابخانه های تخصصی؛ پشتیبانی ماموریت ها، هدف ها و کارکردهای سازمانی؛ سازمان یادگیرنده و یادگیری سازمانی و نقش کتابخانه در آن؛ استانداردهای کتابخانه های تخصصی، مؤلفه ها و معیارها؛ کاربران کتابخانه های تخصصی: شناسایی نیازها و رفتارهای اطلاعاتی؛ خدمات در کتابخانه ها و مراکز اطلاعاتی تخصصی؛ مجموعه منابع و مدارک در کتابخانه های تخصصی، خط مشی مجموعه سازی؛ طراحی و توسعه نظام مدیریت محتوا (Content Management System) در کتابخانه تخصصی؛ مخازن دانش (Knowledge Repositories) در کتابخانه های تخصصی

منابع پیشنهادی:

تعاونی، شیرین و دیگران. استانداردهای کتابخانه های تخصصی ایران. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱.
مجموعه مقالات همایش های کتابداران سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور. تهران: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، مرکز مدارک علمی، موزه و انتشارات، ۱۳۸۳.
محمدزاده، عباس. مدیریت توسعه (تحول سازمان به مثابه استراتژی توسعه). تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت)، ۱۳۷۹.
فتاحی، رحمت اله. "برنامه ریزی و مدیریت توسعه خدمات در کتابخانه ها"، کتابداری و اطلاع رسانی، جلد ۵، ش ۱ (بهار ۱۳۸۱): ۳-۱۴.
صابری، محمد کریم و محمدتقی پولادرای. "تمیخ کتابخانه های تخصصی". مجله الکترونیکی نما، دوره ششم، ش ۳، ۱۳۸۵.
نشانی اینترنتی:

<http://www.irandoc.ac.ir/data/e-j/vol6/saberi-pooladray.htm>

مدیرامانی، پروانه. "کتابخانه تخصصی"، دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۵، ج ۲، ص ۱۴۵۷-۱۴۵۹.

